

TARTALOM

Színésznő és feleség

Laborfalvi Rózáról elsősorban az jut eszünkbe, hogy Jókai Mór felesége volt, és megfigyeljük arról, hogy a magyar színháztörténet egyik kimagasló alakja.

4. oldal

Füredi História

A folyóirat 2017/2. száma érdekes írásokkal, látványos illusztrációkkal, ezúttal negyven oldalon jelent meg.

6. oldal

Reformáció 500

Ötszáz évvel ezelőtt a lutheri tanok néhány év leforgása alatt eljutottak hazánk szinte minden területére, és azóta is élő, mély gyökeret vertek.

8. oldal

A szőlő és a bor ünnepe

A Füredi Szüret leglátványosabb része ezúttal is a felvonulás volt. A menetet gólyalásosok, zászlóforgatók, diákok, néptánc-csoportok és a Nemzeti Lovas Díszegység négy huszárja kísérte.

A Szent István térről a Kisfaludy színpadig vonuló menetben idén fűvöszkenekarok is részt vettek, Gyuláról, Vácról, Ócsáról érkeztek a zenészek.

A parton kirakodóvásár, gyerekprogramok, előadások, koncertek, máglyagyújtás, must- és borkóstoltatás várta az érdeklődőket. A Rizling Generáció jóvoltából bárki, aki kedvet érzett, kipróbálhatta a szőlőpréslést is. Vasárnap, igazodva az igényekhez, népi játszóparkot rendeztek be a gyerekeknek a sétányon.

A rendezvényen megemlékeztek arról is, hogy harminc évvel ezelőtt kapta meg Balatonfüred A szőlő és a bor nemzetközi városa címet. (Gubicza Ferenc írása lapunk 7. oldalán olvasható.) Mint elhangzott, Balatonfüred nemcsak névlegesen a bor városa, hiszen jelentős kultúrája van a bortermelésnek. A borászok ezúttal sem mulasztották el megjegyezni: a helyi borvidéken születnek a legjobb borok, hiszen itt a szőlőre a Balaton klímája adja az áldást.

Három füredi étterem (Vitorlás Étterem, Borcsa Étterem, Horváth-ház Borgaléria) is kitelepült a Kisfaludy színpadhoz, ahol a hagyományos magyar konyha ételeit kínálták a vendégeknek. Vendégből pedig volt bőven, tele volt a színpad

A menet élén Koczor Kálmán haladt, mellette, mögötte a borrendek tagjai

előtti tér, és a borosgazdák faházai előtt is sorban álltak a kóstolásra várók.

A rendezvényen ezúttal a város sűtemnymestereit is keresték. A versenyre bárki jelentkezhetett, aki úgy gondolta, hogy sűteményei a családon kívül másoknak is érdekesek lehetnek.

Egyetlen feltétel volt csak: a sűtemény valamilyen formában tartalmazzon szőlőt. Sok torta érkezett, volt, amelyek a város címerét vagy éppen borospincét ábrázolt.

(A díjnyertes sűtemények receptjei a 10. oldalon olvashatók.)

Martinovics Tibor

Folyamatosan bővül a városi értéktár

Októberben újabb ülést tart a Balatonfüred Városi Értéktárbizottság. A város értékeit, szellemi vagyonát dokumentáló lista folyamatosan bővül, már több mint harminc értéket tartalmaz. Az Anna-bál hungarikummá nyilvánítás előtt van, a Jókai Emlékház pedig szintén hamarosan az Országos Értéktárbizottság elé kerül.

Jelenleg 31 füredi jellegzetesség kapott helyet a városi értéktárban, ezek közül hat – az Anna-bál, a Baricska csárda, az 1956-os, középen lyukas zászló, az Állami Szívkórház, a római kori cserépegető kemence, valamint a füredi szénsavas források – a megyei értéktárban is szerepelnek. A helyi értékekről döntő bizottság évente kétszer ülésezik, külső szakértőkkel együtt bírálja el a beérkező javaslatokat. Sokrétű az eddig jóváhagyott lista.

NMI
Művelődési
Intézet

Része a város hírét évszázadok óta erősítő szénsavas források, a 115 év alatt több tulajdon- és névváltozáson átment Balatonfüredi Hajógyár is, amely megteremtette a hazai vitorlás hajók gyártásának, illetve a vitorlás-sport fejlődésének alapjait, nemzetközi hírnevet szerzett a városnak. A nagy múltú visszatekintő Kodály-emlékhangversenyek, a füredi mézeskalács, illetve a magyar himzőkultúra részét képező, az egyedülálló, több száz éves, a Fehér templomban látható úrasztalterítők. A Tempevölgy, a Balatonfüredi Yacht Club, illetve a Krisztus Király-plébánia-templom üvegablakai. A város

természeti értékei is bekerültek e leltárba, így az Európában igen ritka lepkefaj, a magyar boglárka, a leánykőkörcsin, a pukkanó dudafürt, a bodorka, a füredi ammonitesz, az ékes vasvirág, illetve a csereszömörce. A teljes magyar himzőkultúra részét képező, az egyedülálló, több száz éves, a Fehér templomban látható úrasztalterítők. A Tempevölgy, a Balatonfüredi Yacht Club, illetve a Krisztus Király-plébánia-templom üvegablakai. A város

– Az elején nehezen indult a gyűjtés, de ma már egy tartalmas értéktárunk van, és időről időre felmerülnek olyan értékek, amelyekre eddig nem gondoltunk. Nagy erénye a kezdeményezésnek, hogy a városlakók határozathatják meg, mit tartanak Balatonfüred értékeinek. Érkeztek érdekes javaslatok, olyanok, amelyek valamiért nem voltak a figyelem középpontjában – nyilatkozta lapunknak Molnár Judit, a Balatonfüred Városi Értéktárbizottság elnöke.

– A természeti környezetünkben több javaslat is érkezett. Itt van például a Tamás-hegyen előforduló magyar boglárka. Ez

a liláskék lepke jellemzően itt, nálunk fordul elő, egyébként a város egyik jelképe is. Több nővény is felmerült, a leánykőkörcsintől az ékes vasvirágig. Javasolták, hogy a Balatonfüred a szívbeteg Mekkája kifejezést is tárgyaljuk. Számomra azonban a város római kori értékei voltak a legérdekesebbek.

A figyelemünk talán túlon túl is a reformkorra irányul, így ezek az értékek kicsit elfelejtődtek. A Fürdő utcában 1978-ban feltárt római kori cserépegető kemence már bekerült az értéktárba, de vannak még itt érdekességek. Palágyi Sylvia régész írt egy könyvet a város római kori temetőiről, sírjairól, és úgy tudom, a római kori villákról is van bőven ismeretanyag.

Szerintem érdemes lenne mindegyik jobban fókuszálniunk – folytatta Molnár Judit önkormányzati képviselő, az értéktárbizottság elnöke.

(Folytatás a 3. oldalon.)

városok falvak
• szövetsége •

Drága lehet a fakivágás

A képviselő-testület módosította a város környezetvédelméről szóló rendeletét. Az új szabályozás elsődleges célja a közterületeken és a magán ingatlanokon álló fák védelme.

A fák a városképet szépítő hatásukkal, a mikroklíma és a levegőtisztaság javításával meghatározó elemei zöld vagyonnak, amelynek megóvása és gyarapítása közös felelősségünk – áll az önkormányzati rendeletben.

Az eddigi szabályozás pontatlan volt, az új rendelettel elsősorban a magántelkeken lévő fák védelmét erősítette meg a város.

– Magánterületen lévő, a rendelet hatálya alá tartozó fát kivágni – élet- és balesetveszély esete és a gyümölcsfák kivételével – csak jogerős fakivágási engedély alapján lehet. Engedélyt csak azokra a fákra kell kérni, amelyek törzsátmérője minimum 5 centiméter 1 méter magasságban. Emberi fogyasztásra alkalmas gyümölcséért természetesen és gondozott fa (kivéve diófa, szelídgesztenyefa, mandulafa, eperfa és díszfának nemesített gyümölcsfák) kivágására továbbra sem kell engedély – válaszolta kérdésünkre dr. Tárnoki Richárd címzetes főjegyző.

Az engedély nélkül kivágott fák esetében a jegyző kötelezi a tulajdonost a kivágott fa pótlására. Amennyiben határidőn belül a szükséges fatelepítés nem történik meg, akkor bírságot róhat ki. Magánszeméllyel szemben 200 ezer forintig, jogi személy és jogi személyiséggel szemben nem rendelkező szervezet esetén 2 millió forintig terjedhet a bírság. A teljes rendelet, a fakivágás szabályainak részletei, az engedélykérés menete a városi weboldalon, a balatonfured.hu oldalon olvasható.

– Nem a szankcionálás az elsődleges célunk, hanem a városban a magántelkeken megtalálható szépségünk védelme, a környezetminőség fenntartása. Ha nincs más lehetőség, akkor a közigazgatási hatósági eljárás keretében élünk a bírsággal – tette hozzá Tárnoki Richárd.

Martinovics Tibor

Rojtos Norbert beszédében a szabadságharc hőseire emlékezett

Fotó: Gazsi

A vértanúk emléke előtt tisztelegtek

168 évvel ezelőtt végezték ki a tizenhárom vértanút Aradon és Budapesten gróf Batthyány Lajost, Magyarország első alkotmányos miniszterelnökét. Balatonfüreden a hagyományokhoz híven október 6-án, pontosan délben kezdődött a megemlékezés, ahol az 1849. október 6-án kivégzett aradi vértanúk emléke előtt tisztelegtek a jelenlévők.

A honvédtisztek közül kilencen kötél által haltak, míg négyekkel golyó végzett. A lakótelepen, a hősi emlékműnél megtartott eseményen mindig egy helyi iskola adja a műsort, ezúttal a Balatonfüredi Református Általános Iskola diákjai készültek megemlékező összeállítással. Idén *Rojtos Norbert*, a Balatonfüredi Református

Általános Iskola igazgatója emlékezett a magyar szabadságharc hőseire.

– A hősök emléke bátorít, ösztönöz és követendő példát mutat az utókor számára, így a mi számunkra is. Ha ilyen kiváló emberek áldozták életüket a nemzetért és egész Európa szabadságáért, akkor igyekeznünk kell nekünk is méltónak lenni hozzájuk. Mit üzennek nekünk az aradi események? Természetesen a hősök mintául szolgálhatnak bátorságból, hazaszeretetből, hiszen egyikük sem ingott meg a vég óráiban sem. Egyetértésben, egy közös cél érdekében, egy akarattal tudták vállalni sorsukat. Nem lázadtak ellene, sőt büszkén néztek szembe vele, vállalva a dicső halált.

Az aradi hősök az összetartozás jelképei is. Bármennyire is sokféle nemzetiséghez vagy társadalmi osztályhoz tartoztak,

tudtak egyetérteni, elfogadták egymást, összetartottak utolsó lehelükig. Ez ma is aktuális üzenet. Ma tudunk-e egyetérteni, együtt gondolkodni? El tudjuk-e fogadni embertársainkat hibáikkal és gyarlóságaikkal együtt? Nem vagyunk tökéletesek, de törekednünk kell a tökéletességre. Ma is harcot kell vívni, noha nem a csataterén és nem fegyverekkel. Nem kell mártírhalált halnunk és nem kell vértanúkká válnunk. A mindennapi élet esendes, de könyörtelen küzdelmeiben kell helytállnunk mindannyiunknak. Fontos, hogy tudjuk őrizni és továbbadni közös értékeinket, kultúránkat, nyelvünket – fogalmazzuk a szónok.

A megemlékezés végén a város vezetői, az intézmények, a pártok és a civil szervezetek megkoszorúzták az aradi vértanúk emlékművét.

Bán László

Lopott áruval buktak le a kábítószer-kereskedők

Egy lopás miatt indult nyomozásban derítették fel a kábítószer-kereskedőket a balatonfüredi rendőrök.

Egy balatonfüredi lopás feltételezett elkövetőjénél tartottak házkutatást a rendőrök 2017. október 5-én, aki a gyanú szerint társaival több mint hatszáz ezer forint értékben lopott el egy étteremből ipari mikrohulláműsütőt és evőeszközöket. A 19 éves *K. Milán Máté* balatonfüredi lakásán azonban kábítószer-fogyasztásra utaló eszközöket és kábítószergyanús növényi anyagmaradványt is találtak, amiket lefoglaltak. A nyomozók a férfi lopásban részt vevő két társa otthonában is hasonló anyagokat és eszközöket találtak, ezért mindhármutat lopás büntetést és kábítószer-kereskedelemből való kizárás büntetést elkövetésének megalapozott gyanúja miatt hallgatták ki a helyi rendőrkapitányságon. Az étteremből ellopott értékeket a rendőrök megtalálták és lefoglalták.

Az eljárás során a nyomozóknak sikerült feltérképezni azokat a személyeket, akikről a füredi kereskedők beszerezhetik a kábítószert. Veszprémben fogták el, majd hallgatták ki gyanúsítottként három veszprémi férfit és egy 17 éves fiút kábítószer-kereskedelemből való kizárás büntetést, további két embert kábítószer birtoklása vétség és egy olaszfalui lakost kábítószer-fogyasztás vétség elkövetésének megalapozott gyanúja miatt.

A rendőrök a 25 éves, veszprémi *J. Péter* lakásán kábítószergyanús növényi törmelék, növényi magokat és élő növényeket, valamint a kereskedelmi célú használatos eszközöket és készpénzt is találtak és lefoglalták. A balatonfüredi nyomozók – őrizetbe vétele mellett – előterjesztést tettek *J. Péter* előzetes letartóztatásának indítványozására, amit az illetékes bíróság 2017. október 9-én elrendelt.

BFN

A felfedezés tudománya

Pólya György (1887–1985) kiváló tudós és nagyszerű tanáregyéniség volt, aki maradandót alkotott mind a tudomány, mind a matematikatanítás területén.

Neve összeforrt a modern heurisztikával, a felfedezés tudományával. Heurisztikus módszerét ma már nemcsak a matematikában és a természettudományokban, hanem minden kutatási eljárásban alkalmazzák. Matematikai heurisztikával foglalkozó könyvei több mint hatvan év távlatából is aktuálisak és iránymutatóak. Legismertebb művei: A gondolkodás iskolája, A problémamegoldás iskolája, A matematikai gondolkodás művészete. Összegyűjtött műveit négy kötetben adták ki Cambridge-ben 1974 és 1984 között.

A balatonfüredi, kétnapos rendezvény célja szerint elősegíti a heurisztikus módszer, valamint az élenjáró hazai matematikai didaktikai módszerek nemzetközi megismertetését.

A Lóczy gimnázium tanulóit és tanárait a gyakorlatban is kipróbálhatták a módszert. A gimnazisták nemcsak a rendhagyó matematikaórák résztvevőiként, diákként vettek részt a munkában, hanem maguk is előadásokat tartottak angolul. A Kisfaludy Galériában poszterkiállítás nyílt a lóczyi tanulók alkotásai-
ból, amelyeken Pólya György életútját mutatták be. A tanárok előadásokon és módszertani

beszélgetéseken vettek részt. Milyen lehet a matek, ha összefogunk? címmel *dr. Tuska Ágnes*, a Kaliforniai Állami Egyetem tanára mutatta be az alakuló Pólya Centert. Egy kerekasztal-beszélgetés során a résztvevők arra keresték a választ, hogyan tanítható ma a problémamegoldó gondolkodás Pólya György szellemében. A linzi Johannes Kepler University és a Californian State University képviselői a felfedezettő matematika eredményeit mutatták be. A hazánkban már komoly tapasztalatokkal rendelkező szervezetek, mint a Gondolkodás Öröme Alapítvány és az Erdős Pál Matematikai Tehetséggondozó Iskola a jó gyakorlatok átadását biztosította a résztvevőknek. A budapesti Fazekas, a veszprémi Lovassy és a füredi Lóczy gimnázium tanárai az intézményeikben folyó matematikai tehetséggondozásról, a veszprémi Minerva Tanulási Alternatíva Alapítvány a hátrányos helyzetű, a logikai gondolkodás fejlesztését kora gyermekkorban megkezdő lehetőségekről tartott előadást. A találkozó egy olyan sorozat első állomása volt, amely a Nemzetközi Pólya György Társaság a Matematikai Heurisztika Oktatásáért szervezése keretében lehetővé teszi a rendszeres hazai és nemzetközi tapasztalatcserét.

A konferencia résztvevői a Nobel-díjasok ligetében ünnepélyes faültetéssel emlékeztek meg a tudós tanárról Füreden. **BFN**

Két új transzformátorállomás

Az E.ON és az Antenna Hungária Zrt. tulajdonában lévő két transzformátorállomást létesített Balatonfüreden a Dobos-Vill Kft. A városban kialakított wifrendszerrel szolgáló transzformátorállomások egyike a Széchenyi parkban, a másik az Écsy utcában, a mélygarázs tetején található – hozta nyilvánosságra a jelenleg hatályos szabályok szerint a kivitelező **BFN**

Az időseket köszöntötték Balatonfüreden

1991 óta október 1-je az idősek világnapja. A Balatonfüredi Szociális Alapszolgálati Központ munkatársai mindent megtesznek azért, hogy a Füreden élő idős emberek ne csak az ENSZ által nekik szentelt napon érezzék jól magukat, hanem az év további 364 napján is, hangzott el az október 5-én megrendezett ünnepségen a Balaton Szabadidő- és Konferencia-központban.

A hagyományos rendezvényen *dr. Bóka István* polgármester köszönetét fejezte ki a szépkorúaknak, hogy megépítették a jelent, amiben a mai

Az ünnepelt idősek is műsorral kedveskedtek a világnapi rendezvényen

Fotó: Gazsi

Bán László

Hidrobiológus-napok Tihanyban

„A Balaton minden tekintetben nemzeti kincsünk” – szögezte le *Báldi András*, az MTA Ökológiai Kutatóközpont főigazgatója a LIX. Hidrobiológus-napokon Tihanyban, melynek központi témája a hidrobiológia helye a víztudományokban volt. Báldi András beszámolójában elmondta, hogy a tihanyi rendezvényen felvonult a hidrobiológusok színe-java, és más szakterületekről is hívtak meg kiválóságokat. „Egyikük az előadásában kivetített egy ábrát, ahol méretarányosan szerepelt a Fekete-tenger, a Kaszpi-tenger, és bár nagyon kis mérettel, de a mi Balatonunk is ott volt, ami azt jelenti, hogy nemzeti büszkeségünk világviszonylatban is láthatónak számít. Nagyon sok és sokféle embert érdekel a Balaton, mindenki kicsit mást vár tőle. A XXI. század elején alapvető feladat, hogy integrált, komplex megközelítésben kutassuk és próbáljuk megérteni.”

A Hidrobiológus-napokon több olyan előadás hangzott el, ahol a különböző szakterületek képviselői mutatták be eredményeiket. „Ezek felvetik, hogy hogyan lehet közös kutatásokat végezni, és ez által jobban megérteni a Balatont. Hiszen úgy sosem fogjuk megismerni, ha valaki csak egy élőlénycsoportot vizsgál, a meteorológusok csak a hullámzás és a szél hatásait elemzik, a hidrológusok pedig a víz áramlási viszonyait. Mindezeket meg kell próbálni egybegyűrti. A Magyar Tudományos Akadémia Nemzeti Vízstudományi Programjának célja a vízhez kapcsolódó tudományok egységbe dolgozása” – fogalmazott Báldi András.

A légkör fizikailag változóinak vizsgálatát, illetve a légkör kémiai összetételére vonatkozó kutatásokat mint a legnagyobb figyelmet érdemlő eredményeket emelte ki *Bozó László* akadémikus, az Országos Meteorológiai Szolgálat főtanácsadója, a Szent István Egyetem professzora. „Különösen nagy figyelemmel kísérjük azokat a változásokat, amelyek környezeti változások eredőjeként jelennek meg az időjárásban és az éghajlatban is. Amit mindenképp meg kell említeni, az az időjárási szélsőségek számának és intenzitásának a változása, ami nemcsak balatoni vagy magyarországi jelenség, hanem globális jellemző. Gondoljunk csak az Atlanti-óceáni intenzív hurrikántevekenységre a trópusi, szubtrópusi területeken,

Észak-Amerika környékén. A csapadék tekintetében Magyarországon is elmondható, hogy míg a csapadékesemények darabszáma csökkent az elmúlt évtizedekben, az ezekben megjelenő csapadéknak az intenzitása (a lehullás hirtelensége) növekedett.”

A jövőre vonatkozó számítások az éghajlat-dinamikai vagy klímamodellek alapján történnek. „Ezek azt mutatják, hogy az eddig megfigyelt tendencia a jövőben is folytatódik. Az Európára kalkulált klímamodellek alapján várható, hogy a kontinens északi része csapadékosabb, a déli, mediterrán régiók szárazabbak, aszályosabbak lesznek. A középső rész, a Kárpát-medence, ezen belül is Magyarország egy átmeneti tartományban helyezkedik el, tehát a két szélsőség között. Ez azt is

jelenti, hogy valamennyi szélsőség – a jelentős csapadékok, és a hosszabb száraz, aszályos szakaszok – száma megnövekedhet” – tette hozzá Bozó László.

Bíró Péter akadémikus, az MTA ÖK Balatoni Limnológiai Intézet kutatóprofesszora 1967 óta kísérő figyelemmel a Balaton változásainak egész sorát. Ezen belül a halállomány alakulásával kapcsolatban elmondta: „Amikor nagyon kritikus helyzetben volt a tó, akkor ez a halállományon is nyomot hagyott. Az egyre inkább szaporodó, tömeges halpusztulások jeleztek, hogy baj van a tóval. A tihanyi kutatások lettek az alapjai annak a biológiai és művi beavatkozásnak, ami helyrehozta a tó vízminőségét. Most is tiszta a víz. Ennek azonban olyan biológiai hatásai vannak, hogy kevesebb a haltáplálék-szervezet, és ez magával vonja, hogy ritkul a halállomány. A meglévő fajok azonban jobban érzik magukat.”

A horgászok érdeke, hogy minél több halat fogjanak, de a Balaton haleltartó képessége erősen megváltozott – hívta fel a figyelmet *Bíró Péter*. „Az állomány már csak mesterséges, tömeges telepítések révén tartható fenn. Ez napjainkban is folyik, az elmúlt hetekben is jelentős mennyiségű, különböző faj került a tóba, ami elsősorban horgászcélokat szolgál.”

S vajon hall-e a hal, s ha igen, akkor mennyire zavarja a Balaton környékén egyre szaporodó számú, túlhangsított zenei fesztivál? – kérdeztük az akadémikust. „Ez konkrétan nem vizsgáltuk, de egészen biztos vagyok benne, hogy igen. A külső hangforrásokból származó, óriási hangerővel szóló zenedübbörgést az úszó-

oldalvonalakon keresztül érzékelik a halak, és egészen biztos, hogy nyugtalanítja őket, s megváltoztatja a viselkedésüket.”

A Balaton állapotát tekintve jó hírekkel szolgált *Tóth Viktor*, az MTA ÖK Balatoni Limnológiai Intézet főmunkatársa: „Az utóbbi két-három évben a Balaton vízminősége visszatért arra a szintre, amilyen a kutatások legelején volt, a negyvenes-ötvenes években. Nemcsak az algák mennyisége csökkent, hanem az összetételük is visszatért abba a régen nem látott állapotba, ami a XX. század elején volt jellemző. A hetvenes-nyolcvanas években nagy veszélyeket okozó kék algák lassacskán visszaszorulnak, és teret engednek a zöld algáknak, amik hozzátartoznak a Balaton természetes állapotához.”

Lehetünk-e bizakodóak, és várhatjuk-e a Balaton újabb aranykorát? – erre a kérdésre *Tóth Viktor* úgy fogalmazott, hogy „a tudomány nem jóslatokra alapul: meg tudjuk mondani, hogy mi nem fog megtörténni, szemben azzal, hogy mi fog megtörténni. Abban reménykedünk, hogy a kék algák mennyisége nem fog visszatérni a nem kívánt állapotba. Azonban ehhez a természetnek még rengeteg hozzáfűznivalója lesz. A klímaváltozás egy idő után nyomatókusan fog megnyilvánulni a környékünkön is. Gondoljunk bele, hogy az elmúlt száz évben Magyarország és a régió hőmérséklete 0,8 fokkal emelkedett. Létezik egy olyan megközelítés, ami szerint egy fok klímaváltozás egy adott területen körülbelül azt jelenti, hogy a környező fauna és flóra közel kétszáz kilométerrel délebbi állapotot fog felvenni. Ha csak a hőmérsékletet

vesszük figyelembe, akkor mi egy északmediterrán állapothoz nagyon közelítünk.”

A kedvezőtlen hatások mérésére érdekében az egyén is sokat tehet, legyen akár turista vagy helyben élő – fűzte hozzá *Tóth Viktor*. „Az országok, a kontinensek állapotáért az ott élők sokat tehetnek. Elsősorban a szén-dioxid-kibocsátás csökkentése létfontosságú. Törekednünk kell arra, hogy ezek a kikerülhetetlen változások minél enyhébbek legyenek.”

A támogatóknak köszönhetően a Hidrobiológus-napok előadói között idén is több díjat osztottak ki. Az Aranyponty Kft. különdíját *Körmendi Kitti*, a Pannon Egyetem munkatársa nyerte Kovaalgafajok trait- és guild-alapú vizsgálatának szerepe kis szikes tavak ökológiai állapotfelmérésében című előadásával. Tihany önkormányzatának különdíját Boross *Nóra*, az MTA ÖK Balatoni Limnológiai Intézet munkatársa kapta Szíjgalandfereg- (Ligula intestinalis) fertőzés hatása a balatoni folyami gébek (Neogobius fluviatilis) kondíciójára előadásáért. A Nemzeti Kulturális Alap legjobb poszterért járó díját a Debreceni Egyetem Hidrobiológia Tanszékének munkatársa, *Szanyi Kálmán* nyerte Első adatok a Nagydobronyi Vadvédelmi Rezervátum tegzes (Trichoptera) faunájáról című poszterével. A BME Vízépítési és Vízgazdálkodási Tanszék hallgatója, *Fleit Gábor* kapta a Nemzeti Kulturális Alap legjobb előadásért járó díját Hajók keltette hullámzás hatásának feltárása terepi mérési és számítógépes modellezési eszközökkel a littorális zónában című előadásával. **Mórocz Anikó**

Városi értéktár

(Folytatás az 1. oldalról.)

A bizottság októberi ülésére is várja az újabb felvetéseket, például eddig a gasztronómia területéről még nem érkezett javaslat. A helyben elfogadott értékek felterjesztése komoly szakmai előkészítést kíván. Az Anna-bál felterjesztésekor például az Országos Értéktárbizottság azt kérte, hogy a nagy múltú esemény mellett a bemutatóanyag tartalmazza a természeti és épített környezet, a reformkori városrészt ismertetését is. Így ennek része a Kiserdő és a Tagore sétány is. A Jókai Emlékház mint kulturális örökség és mint modern, működő múzeum, egyelőre a megyei értéktár bírálói előtt van. *Pröhle Gergely*, a Petőfi Irodalmi Múzeum igazgatója segített az anyag összeállításában, hiszen az író egykori villáját is hungarikumnak szeretné jelölni a bizottság, ahogy majd az Állami Szívkórházat is, amely nem csupán Füred emblematikus helye.

A városi értéktár bővítéséhez bárki tehet javaslatot, így van esély a különböző szubkultúrák, illetve a Füred identitását meghatározó értékek megjelenítésére is. *Molnár Judit* elnök úgy látja: a városi értéktár erősíti a helyi identitástudatot, a javaslatok alapján valóban összeáll a kép, mire is büszkének a fürediek.

Martinovics Tibor

Kovács és szeretet – Kézműves pékség Füreden

Kézműves pékség nyílt a városban. Kovással készült, kézzel formázott, mindenféle adalékanyag-tól mentes, igazi kenyerek és más finomságok a Péklánytól. Víz, liszt, só és szeretet.

– Minden azzal kezdődött, hogy a férjem három éve a születésnapomon meglepett egy köves salzburgi házi malommal. Egyszerűen csak az volt a kiindulási pontunk, hogy együtt egészségesen. Mivel a kenyér a legalapvetőbb ételünk, sőt a kenyérnek lelke van, elkezdtem otthon kísérletezni és saját őrlelésű liszttel sütni. Jó ideig csak betontömböket sütöttem, de idővel egyre jobbakk lettek a kenyereim, rájöttem, hogy a jó kenyér boldoggá tesz. Saját kovászt neveltem, és a sütés a szenvedélyemmé vált. Elhatároztam, hogy szakmát váltok és pék leszek. Vagyis Péklány. Az átalakulásról blogot írtam, és úgy tűnik, másokat is érdekel ez a történet, mert több mint ezren olvassák. A multis állásom mellett elvégeztem a pékképzést, magunk mögött hagyunk mindent, Balatonfüredre költözünk, és most itt vagyunk a saját kézműves pékségünkben – összegezem a mindig mosolygó *Zeliska Orsi*.

Kézműves péknek vallja magát, alig több mint féltucatnyian vannak ilyenek az ország-

ban. Nem véletlenül. Minden pékárut egyesével, kézzel formázza, saját kovással készíti el. Minden egyes félkilós kenyér előállításához 32–34 órát vesz igénybe. Az alapállás: vissza a gyökerekhez, azaz semmi adalékanyag, csak víz, liszt, só. Ja és idő, rengeteg idő. A jó kenyér ugyanis nem pár óra alatt készül el, hanem kétnapi munkát és törődést igényel.

A Szent István téren álló, frissen nyitott látványpékség választéka széles. Háromféle kovászos kenyér mellett naponként lehet kapni a sütőtökös, hagymás, mézes-mazsolás,

aszalt paradicsomos, zsályás, diós, kovászos kenyeret, pirított magos, tönkölyös kenyeret, kovászos baguette-et. Zsömlé, kifli, croissant, kelt csigák és sós péksütemények is a repertoárban vannak. Nagy kedvencnek ígérkezik a hely specialitásának számító, különféle magokkal ízesített, három zsömlé egybeütve, a trinitit. Mindennap lesz a Nap kenyere, de választható a Női áldás fantáziánévű is, ami a pékségben az egyetlen élesztővel készült, százszázalékos tönkölybúza kenyér, vörös áfonyával, lenmaggal és mézzel.

– A gyors és felfűjt kenyerek egy dologra jók: hizlalnak. Sok oda nem illő adalékanyagot tartalmaznak. Mi csak kovászból sütünk kenyeret. A kovászhoz pedig türelem kell, kitartás és szorgalom. Na, ezért vagyunk kevesen kézműves pékek.

A kovász valójában vízből és lisztből készült előtésztá, ami savas, így tartósítja a kenyeret, és speciális ízt ad neki. Rengeteg élő organizmust, gombát és baktériumot tartalmaz, viszonylag lassan dolgozik a klasszikus élesztőgombához képest. A hosszú kelesztés során a tésztában lezajló enzimes folyamatok

elkezdik lebontani a liszt összetevőit, így könnyebben emészthetővé teszik a kenyeret, és sokkal finomabb ízek alakulnak ki – magyarázza Orsi, aki hét évvel ezelőtt, első közös hétfőjével töltötte itt, Balatonfüreden férjével, most pedig az álomvalóra vált, hátrahagyva korábbi munkáját és házukat, ideköltöztek a városba, és itt nyitották meg családi kézműves pékségüket.

Mivel a jó kenyérhez jó reggeli, illetve jó kávé is dukál, a pékárú mellett bioteák, adalékanyag-mentes lekvárok, kézműves szörpök, hidegen sajtolt olajok, nagy műgonddal kiválasztott kávé is kérhető a Péklány boltban, sőt különleges szendvicsek is.

– A kenyérsütés is azzal indult, hogy együtt jöjünk és egészségeset. Ezért úgy gondoltuk, mi lehetne a pékárú mellett más, gondosan kiválasztott finomságot is kapni egy jó reggelihez. A kenyér több mint étel, hanem élet, hiszen tartalmazza a tápanyagot. Mi nem sajnáljuk tőle az időt, a törődést és a szakértelmet, abban bízunk, hogy ezt a vevők is értékelik majd – válaszolta kérdésünkre *Zeliska Csaba*.

A Szent István téren található Péklány kézműves bolt mindennap 7–17 óra, szombat pedig 9–12 óra között van nyitva. (x)

Romantika – nem csak a reformkorban

A televízió távirányítóján zongorázva léptenyomon belebotlunk ügyesen megrendezett, mesebeli üdülővezetékben felvett, feltupírozott jelenetekbe, amikre felsóhajunk: „Hogy ez milyen romantikus...”. De átütő erejű, regényes fordulatokra csak a valóság képes, annak ellenére is, hogy a hétköznapiakból már-már eltűnni látszik a romantika.

A Balatonfüred és Környéke Műsza Művészeti Közhasznú Egyesület öt-hat évvel ezelőtt vállalta az évi közel kétszáz reformkori öltözet megszervezését, kiadását és gondozását a Romantikus Reformkor Fesztivál idejére. A ruhákat névre szólóan, méret szerint lehet igényelni az önként jelentkező résztvevőknek.

Nagy Sándorné Éva, a Műsza projektmenedzsere ez év szeptember elején egy titokzatos elektronikus levelet kapott, amelyben egy tatabányai úr érdeklődött: elhozhatná-e a párját a füredi fesztiválra. Televíziós összeállításban látták az eseményt, nagyon megtetszett nekik, és akkor határozta el, hogy meglepi az

élménnyel szíve választottját. A tervet az utolsó pillanatig sikerült fátyol alatt tartania. Mindvégig Évával egyeztetett: otthon titokban megmérte a partnere ruháit, és leadta a méreteket, neki magának pedig egy Bocskait kért.

A rendezvény napján a hölgy úgy ült be az autóba, hogy nem tudta, hova indulnak. Amikor megérkeztek Balatonfüredre, nem értette, hogy miért jöttek ide. A ruhapróba idején nagyon meghatózott, és hogy, hogy se, a kiválasztott viselet mérete és színe tökéletes volt, remekül passzolt viselőjéhez. – De hiszen nincs hozzá cipőm, hűvös van, kellene egy vállkendő is! – hangzott a női sóhaj, amire az úr frappáns feleletet adott: – Minden van! Kinyílt az autó csomagtartója, ahol titokban bekészített többféle cipő, vastag és vékonyabb, színválasztékot nem nélkülöző sálak várakoztak. Az úrnak minden-

re volt gondja, még hajcsatot is készített be. A titkos terv pazarul sikerült, a pár boldogságában elhatározta, hogy jövőre két napra jönnek Balatonfüredre, és a Romantikus Reformkor fesztivál idején itt is szállnak meg.

Tessék csak, tessék, urak! Hány fecske is csinál nyarat? **Mórocz Anikó**

Széchenyi születésnapján

„Széchenyi arra tanít bennünket, hogyan lehet a közösség és az ország problémáin mindig egymásra vonatkoztatva, összefarva a többi európai néppel és a világ népeivel együtt gondolkodni, s szolgálni azt a közösséget, amihez tartozunk” – mondta az idei Széchenyi-emlékünnepek szónoka, Csorba László történész.

„Olyan történelmi szereplőről van szó, akitől egyáltalán nem volt idegen az, hogy a lehétköznapi dolgokkal is közvetlenül foglalkozzon. Kortársai jelezték, hogy adott a formákra: amikor például Sonntag Gustav, a kiváló filozófus, huszárkapitány jelentkezett nála, akkor ünneplő ruhát csináltatott és fehér kesztyűt húzott. Ha valakit meg akart nyerni, akkor lenyűgöző módon tudott közvetlen lenni. Kemény Zsigmond írja azt, hogy a viceivel, tréfáival néha alpári poénokat is elengedett azért, hogy lenyűgözze a környezetét” – fűzte hozzá Csorba László.

A történész felidézte: a Lánchíddal kapcsolatban a legdrámaibb döntésre akkor került sor, amikor felmerült, hogy a nemesek is fizessenek a hidon, ez ugyanis a demokratikus Magyarország egyik születési pillanata, ami tulajdonképpen átütötte a feudális kiváltságok világának falát. A döntő országgyűlési szavazásra Széchenyi katonai díszegyenruhájába öltözött, és feltette a kitüntéseit. „Én megtanultam azt, amikor katoná voltam, hogy a csata az ünnep. Ha csatába megyünk, akkor ki kell öltözni. Amikor a lipcei csatában engem megkért Schwarzenberg tábornok, hogy beszéljek a porosz Blücher tábornokkal, akkor végiglovagoltam az állásokat, és megérkezve a porosz táborba elhülve láttam, hogy mindenki rizporozta a parókáját, Blücher is a tükör előtt igazgatta ünneplő ruháját. – Tábornok, mit művelnek itt? Mi most csatába megyünk, nem bálba! – kérdeztem. – Tévedsz, fiam. A csata ünnep, s az ünnepre ki kell öltözni – jött a válasz.” Széchenyi is nagy csatára készült. Megérezte, hogy vannak fordulatok, amikor a formákkal is jelezni kell azt, s gyakorlatilag az ünneplőbe öltözött közönség is ezt teszi.

„Széchenyi tulajdonképpen nem talált ki semmi újat. Az összes reformelképzelés már korábban is létezett, hiszen a XVIII. század vége óta forrt, alakult a polgárosodás összes

nagy kérdése: az egyre reménytelenebb feudális világból a Kárpát-medencében és Magyarországon hogyan lehet létrehozni egy új Magyarországot? Ez olyan méretű fordulat, mint amilyen István királyé volt nyolcszáz évvel korábban: akkor a vándorló, nomád néptörzsek szervezték meg a magyar nemzet számára” – hangsúlyozta Csorba László.

A szónok szerint Széchenyi zsenialitása abban van, hogy ennek a folyamatnak a legelső, döntő szakaszában azt a sok-sok elemet, amit a korábbi nemzedékek már összehordtak és kitaláltak – a hidat, az akadémiát és millió más ötletet –, elsőként egy nagyszerű hálóban, szerkezeti struktúrában együtt látta, és felismerte, hogy minek hol van a helye. „Látja Európa közepén Magyarországot, felismeri, hogy itt van a Duna mint kereskedelmi útvonal, ami nyugatról keletre szállítja a nyugati gondolatokat, a kereskedelmi árut Londontól Konstantinápolyig. Igen ám, de a Duna egy vak zsák, mert amikor eléri a Kárpátokat, akkor a sziklák

Széchenyi István portréja

között épphogy át tudja rágni magát, ott hajók nem tudnak átjutni. Tehát ki kell nyitni ezt a vak zsákot, hogy az áru- és eszmeforgalom folyamatos legyen, ezért kell szabályozni az Al-Dunát.”

Csorba László hozzátette: „Ha elindul ez az folyamat, akkor kell egy elosztóállomás is, ami segít a nyugat értékeit közvetíteni kelet felé. A Duna egy pontján van egy középkori városka egy hegytetőn, s vele szemben egy friss kereskedelmi központ a túloldalon, ezeket egy állandó híddal össze kellene kötni, amin télen-nyáron lehet közlekedni. Ezáltal egy új központ létesül, egy új fővárosa az országnak, ami az egész birodalom gazdasági erejét oda fogja koncentrálni. S ez nem volt egyszerű lázálom. Ebben a víziónban benne volt egy olyan Közép-Európa, ami ezt a lenyűgöző gazdasági-társadalmi átalakulást viszi végbe. Széchenyi legfontosabb öröksége számunkra ez a szemlélet: hogy minden elemét a világunknak mindig egységben, összefüggésben lássuk, és érezzük, hogy egy egész közösség életét kell

újra és újra létrehozni. S ez a közösség nem magában kuksol a világban, hanem része egy sokkal nagyobb közösségnek, az európai népek és a világban élő népek nagy családjának.”

Széchenyi nemcsak a gondolatainkat, hanem az érzelmeinket is megmozgatja. Fantasztikus naplói kereszttül közel lehet hozzá kerülni, hiszen európai viszonylatban is kevés ilyen méretű, mélyen megismerhető személyiség van. Beszéde

zárásaként Csorba László leszögezte: „Ő nem vakok között volt a félszemű király, hanem egy elképesztő nemzedéknek volt az egyik legnagyobb tagja. Ha megismerjük, megszeretjük, de nem csak szeretni kell, hanem tanulni is tőle.”

A Balatonfüredi Napló kérdésére Csorba László elmondta, hogy Széchenyiről kevésbé várható a korábbi tudásunkat drámaian megváltoztató információ. „Mindenki azt gondolta, hogy a halála körüli bonyolult helyzetéről majd a titkos bécsi levéltárakból elő fognak kerülni újabb mozaikdarabok. 1918-ban összeomlott a monarchia, attól kezdve az osztrák állami levéltárakban nincs semmiféle kutatási korlátozás. Nekiugrottak a történészek, elkezdtek föl-alá túrni, de nem került elő semmi, valószínűleg azért, mert nincs. Viszont az lehetséges, hogy mi magunk változunk: nem a források változnak, hanem aki nézi, mert ez ugyanolyan fontos eleme a történelemhez való viszonyunk. Ahogy a mi gondolkodásunk változik, lehet, hogy a korábbi forrásokat új módon fogjuk olvasni, a korábbi összefüggések helyett másokat fogunk felfedezni, s így másképp látjuk majd a történelem hírneves szereplőit.”

A történész szerint a legtöbbek fejében két Széchenyi él: az egyik a hős, a nemzet szentje, aki tán az embernél nagyobb erők transzcendens produkciója. „A másik Széchenyi a történelemben ténylegesen élt ember, az éjszakánként nyavalygó hipochonder, akinek valódi bajai is voltak, s élete utolsó évtizedében egy elképesztő betegséggel küszködött. De aki ezzel az iszonyatosan sok bajjal, bánattal, tévedéssel együtt is azt bizonyítja számunkra, hogy nem létezik olyan emberi nyomorúság, ahonnan ne lehetne tenni azért a közösségért, amelyhez tartozunk.” **Mórocz Anikó**

Kárpátaljai beszámoló

Szeptember 7-10-e között a Kárpátalja Barátainak Közhasznú Egyesülete szervezésében egy felelhetetlen autóbusszos kiránduláson vettünk részt Kárpátalján.

A történelmi Magyarország csodaszép tájain barátságosan átjárta szívünket a hazánk és a magyarság iránti szeretet. Ugyanezt éreztük akkor is, amikor a beregszászi Illyés Gyula Nemzeti Színház magyar

nyelvű előadását tekintettük meg.

A mezőkaszonyi középiskola tanulóit és pedagógusait, valamint a vasárnapi istentiszteleten a református gyülekezet hívei meghatódva hallgatták műsorunkat, a helybeli gyerekek pedig nekünk kedveskedtek népdalokkal, versekkel.

Ugy éreztük, közös a mondanivalónk: mi, magyarok, határon innen és túl, összetartozunk. Ezt sugallta az ott élő emberek, vendéglátóink felénk

irányuló határtalan vendégszeretete is.

Ezúton szeretnénk megköszönni Petrócz Lászlóné Marika néni és a többi egyesületi tagnak a lehetőséget, hogy elmehettünk a kirándulásra, Margit néni és Zsuzsa néni pedig azt, hogy elkísértek minket és vigyáztak ránk. Valamennyien élményekben gazdagon, feltöltődve tértünk haza az útról.

Az Eötvös Loránd Általános Iskola diákjai

Megjelent a Füredi História

Noha már csupán évi három számmal jelenhet meg Balatonfüred 17 évfolyamot elért helytörténeti folyóirata, ám számonként valamivel nagyobb terjedelemmel jut nyomdába.

A folyóirat 2017/2. száma érdekes írásokkal, látványos illusztrációkkal ezúttal 40 oldalon jelent meg. A színes borító képei jól illeszkednek a folyóiratban megjelent tanulmányokhoz, közleményekhez. A címlapra egykori bálterem 19. századi ábrázolása került. A borítólap belső oldalán alul pécselyi kis utcaképek, felül pedig a múlt hónapban, súlyos betegség következtében, 58 évesen elhunyt Sárköziné Sárovi Hajnalka fényképe látható. A Füredi História egyik szerkesztőjétől, a Lipták Gábor Városi Könyvtár fűrészteljes igazgatójától, a Helytörténeti Egyesület titkárától és számos más egyesület tisztségviselőjétől a folyóirat 3. oldalán búcsúznak.

A hátsó borítóra a Honderű nevű egykori folyóirat két illusztrációja került, mindkettő bállokal kapcsolatos jeleneteket ábrázol. A belső oldalán pedig első napi emlékbélyegzessel ellátott, a balatoni gőzhajózás 125., illetve 150. évfordulójára készült díszborítékok láthatók. Az új lapszám Tanulmányok rovatában Rácz János a Füred közeli települések történeti helységneveit és helyi határneveit összefoglaló sorozatának negyedik folytatása olvasható. A szerző a névanyag rögzítésén kívül a nyelvtörténeti szempont érvényesítése mel-

lett az etimológiai szempontú feldolgozását is elkészítette. Ebben a számban Pécsely község igen régről adatolható neve, és a település mikrotoponimái kerültek sorra. Ugyancsak ebben a rovatban kapott helyet Tóth-Bence Tamásnak az Adalékok a balatonfüredi fürdőhelyi társasági élet történetéhez című írása. Ebben – igen alapos forráskutatással – elsősorban a füredi Anna-bálok történetének pontosítását végzi el, sort kerítve eleméri és ittebei Kiss Krisz-

Budáné Bocsor Ágnes, a helytörténeti egyesület elnöke, Rácz János, a Füredi História főszerkesztője és Tóth-Bence Tamás könyvtáros

tinának, született szentgyörgyi Horváth Krisztina Izabellának a közhiedelemben elterjedt „Anna” nevének kizárására is. Ő ugyanis soha sehol, sem a születési, sem a házassági anyakönyvekben, sem pedig a halotti bizonyítványban nem szerepelt Anna néven vagy legalább társnéven. Volt azonban a szentgyörgyi Horváth családban elég Anna (például Krisztina anyja, az akkori házasszony, Latinovits Anna, illetve szentgyörgyi Horváth József Anna

Valburga nevű lánya, vagy a családhoz tartozó számos Anna még), akiknek a tiszteletére az első Anna-bálok rendezhették. Több éve kutatott és napvilágra került tények ezek, ideje volna tehát a Horváth „Anna” Krisztina legendával leszámolni végre! Némethné Rácz Lidia a szerzője a rovat harmadik cikkének, amely a Mesélő füredi sírkövek: Tagyosi Csapó József és Hollósy Filep Alojzia haláláig tartó szerelme címet kapta. Benne a füredi református teme-

tőben fehér síremlék alatt nyugvó egykori királyi tanácsos és felesége származásáról, és a titokban összeházasodott nemesi házaspár kiterjedt rokonságáról is olvashatunk. A szerző a fellelhető dokumentumok alapján, imponálóan gazdag szakirodalmi forrásanyag átbúvárolásával és értékelésével állította össze írását. A feltárt adatok szerint a férj, Csapó József, Fejér megye főjegyzője, 1848-ban nemzetőr századosként részt vett a dunántúli harcokban, 1849 júniusában a megyei népfelkelés fővezérévé választották. A komáromi erőd kapitulációja után menekülni kényszerült, majd Balatonfüred évtizedekig át kedvelt pihenőhelye lett, itt is halt meg 1889-ben, halálának körülményeiről Écsy László füredi fürdőigazgató is írt a naplójában.

A Közlemények rovat cikkének szerzője Egervölgyi Dezső, aki a Balatonfüredhez kapcsolódó numizmatikai emlékekről közölt érdekes és szakszerű összefoglalót. Az ábrázolt és leírt érmek tanúsága szerint sok-sok év után is emlékezünk azokra a kiemelkedő egyéniségekre és tevékenységekre, akik a Balaton és környéke számára egykor utat nyitottak a fejlődés érdekében. Az Olvasóink írták rovat első írásának Fenyves Mária Annunziata művészeti író A füredi nádas csöndesen zizzenet címet adta. A lírai hangvételű, hangulatos írást a szerző szép illusztrációi gazdagítják, a második részben az olvasó a nimfákról is sokat megtudhat, valamint megismerheti a régi, évezredek hangszere, a nádsíp (szürinx vagy pánspip) miben-

létét, és keletkezésének mitológiai történetét. A rovat második cikkének Csizmazia Darab József az írója, címe A Balaton jegén. Emlékező soraiiban a szerző a korcsolyázás veszélyeire világít rá egy régi baleset felidézésével. Édesapja, Csizmazia-Darab József 13 éves korában ráfutott egy halászok által vágott lék visszafagyott vékony jegére, amely beszakadt alatta. A vízbe merült fiút barátai mentették ki. Az esetről, és később az életmentő Barka Lajos füredi diák kormányzói kitüntetéséről számos korabeli lap beszámolt. A most közzétett emlékező cikket sok egykori, a téli Balaton jegén sikló jégvitorlázót, fakutyázót, korcsolyázót és jégtáncos ábrázoló fénykép illusztrálja.

A Pótlások rovatban Tóth-Bence Tamás írt kiegészítéseket a Balatonfüred emlékei című könyvhöz, illetve a Balatonfüredi életrajzi lexikonhoz. Szobor, kopjafa, táblák és emlékfák felállításának története, fényképe és leírása, valamint életrajzi adatok helyesbítése vagy pótlása került a rovatba. A Füredi História számai Balatonfüreden a Lipták Gábor Könyvtárban, a Városi Helytörténeti Gyűjtemény és Kiállítóhelyen, az Arácsi Népházban, a Tourinform-irodában, a Bodorka – Balatoni Vízivilág Látogatóközpontban és a Grafir Papír-Írószer-Nyomatvány Boltban vásárolhatók meg, a Balatonfüredi Helytörténeti Egyesület tagjai pedig tagilletményként kapják. Az egyesület szeretettel várja az érdeklődőket rendezvényeire, illetve tagjai sorába.

R. J.

Úgy vélem, az írásban foglaltak magukért beszélnek, viszont, ha megengedik, hozzáfűznék még néhány gondolatot is, amely kimaradt a most megjelent közleményből.

A cikk papírra vetése közben, a Paget-féle naplót olvasva feltűnt még valami, ami elgondolkodtató. Eszerint a társaság a ház szalonjában gyűlt össze, onnan vonultak át a nyilvános helyiségekben tartott bálba. A szentgyörgyi Horváth család füredi házában alaprajzát megnevezve az is feltűnt, hogy ezen nem sikerült felfedezni olyan méretű helyiséget vagy termet, ami – legalábbis szerintem – igazán alkalmas lett volna bál tartására. Felhívom a figyelmet arra, hogy bálterem csak a nagyobb kastélyokban volt, így a pl. a család bajai, városi palotájában is. A balatonfüredi épület esetében pedig kifejezetten sok szobát biztosítottak a vendégeknek, funkcióját tekintve inkább szállodának lehetett tekinteni, mint családi nyaralónak. Alaposabban utánajárva a következő eredményre jutottam.

Horváth Bálint 1848-ban megjelent leírásában („A füredi-savanyúvíz 's Balaton környéke”) többek között ezt írta: „A Horváth ház két emeletű, a tőfelüli részen látszólag három emeletű, legnagyobb épület a gyógyhelyen, igen szép kilátás van belőle... 105 szobával...” Az utca túlsó oldalán álló Nagyvendéglőről pedig ezt közölte: „A vendéglő épületben

alul a kapunál jobbra az újonnan 1847. épült nagy kávé ház, két teke asztallal, fölötte az ét, mellette, a tánc terem, ... a táncteremben naponként fényes estélyek adatnak, a zene, tánc, csak éji 11 óra felé szűnnek meg; a tágos, és kényelmes teremben tartatik a híres Annabál is, melyre az egész környék legtovább helyeiről is összecsoportozik a legfényesebb vendég koszorú;...”

Sajnos, tartok attól, hogy – ellentétben a hagyománnyal – a Horváth-házban nem tartottak sem Anna-, sem egyéb, másminlyen bált, azt – a füredi Annabált (illetve más fürdőhelyi táncos mulatságokat is) – kez-

jében többek között az következő leírást adta a fürdő épületeiről: „...szembetűnő épületek a következők: 1.) a nagy Vendéglőház, melyben az alkalmas szállásokon kívül a társasági mulatságokra Kávéház, és tánczó palota is található... 5.) ezekkel szemközt Horváth Uráságnak <sic!> díszes homlokú, és két szárnyával a Balatonra dülő tágas háza, hol a Vendégek tsinos szállásokat találhatnak...”

Bár az 1822-es megjelenés eleve kizárja azt, hogy – ha már mindenképpen ragaszkodunk az 1825-ös évhez – az Anna-bált is megemlíthesse, az mindenesetre kitér belőle, hogy – leg-

ebédlő, annak idejében táncterem, ...” kitétel inkább a nagyvendéglőre vonatkozik. Továbbá: „A díszes és nagy Horváth ház vendégeknek készített sok úri szobákból áll, ...” valószínűleg eldönti a kérdést. Van tehát három korabeli forrásdokumentum is, amely inkább arra utal, hogy táncterem nagy valószínűséggel nem volt a balatonfüredi Horváth-házban. És vajon miért nem említette meg csak meg sem Miskolczy 1837-ben megjelent munkájában a füredi Anna-bált, miért csak táncmulatságról írt?

A Jelenkor 1835. augusztus 8-i számában olvasható, hogy: „Balaton-Füreden júl. 30-kán: Bajor korona-örökös Miksa királyi h[erceg]... júl. 23-kán délelőtt érkezvén hozzánk, ... Vacsora után fényes táncmulatság adatott számára, melyben Ő királyi h[erceg] gsége három tánczczal szerencsésíté a társaságot.”

Tehát 1835. július 23-án volt egy táncmulatság, amelyet a Horváth-házban elszállásolt bajor trónörökös tiszteletére adtak. Nem tartom elképzelhetetlennek, hogy ez azon táncmulatságok valamelyike lehetett, amelyeken Paget János is részt vett. Összegzésül: csak a legutolsó, 1848-as Horváth Bálint-féle leírásban szerepel Anna-bál, ott is úgy, hogy azt a vendéglő tánctermében tartották meg, még csak meg sem említi vele kapcsolatban a Horváth-házat. (Elhangzott a Füredi História bemutóján.)

Tóth-Bencze Tamás

A bál története

detektől fogva az apátsági vendégfogadó tánctermében rendezték meg. Felhívom a figyelmet arra, hogy Horváth Bálint 1848-ban megjelent könyvében valószínűleg korábbi adatokat használt fel. Minimum 1847-es, de valószínűleg még korábbi évekből származó információra támaszkodhatott, amikor az Anna-bál megtartásával kapcsolatban a vendéglő táncterméről írt. Ha korábban máshol tartották volna, erről talán azért tett volna egy futó megjegyzést, ha más nem is.

A fentebb idézett 1848-as Horváth Bálint-féle munkánál jó negyed századdal korábban az Aurora 1822. évi kiadásában Kultsár István ismertető-

alábbis ekkor – a táncos mulatságokat a vendéglőben tartották.

A két ismertető megjelentése között Miskolczy Károly 1837-ben kiadott munkájában („Balaton Füred mint savanyú víz”) többek között a következőket írta a mai Gyógy tér nyugati részén levő épületekről: „...A felső nagy vendéglő épület, s az úgy nevezett Horváth ház homlokai a sétaterre néznek, egymástól távolságok kellemes uttzát formálván; amabban az ebédlő, annak idejében táncterem, a vendéglők, ... A díszes és nagy Horváth ház vendégeknek készített sok úri szobákból áll...” Bár a szöveg értelmezése ugyan vitára adhat okot, de az „amabban az

Elhunyt Lichtneckert András

Dr. Lichtneckert Andrást, a Veszprém Megyei Levéltár nyugalmazott főlevéltárosát 66 éves korában váratlanul érte a halál.

1977-től egészen 2011-ben történt nyugdíjba vonulásáig a Veszprém Megyei Levéltár munkatársa volt, idővel főlevéltárosa. Hosszú pályafutása alatt óriási munkabírással dolgozott, Balaton-felvidéki származása választott kutatási témáiban is meghatározó szerepet játszott. Első önálló könyve is ebben a témában jelent meg 1990-ben. Megírta Balatonfüred-csopaki borvidék azóta is hivatkozási alapnak számító történetét.

Az 1990-es évek második felében a Balaton-felvidék településtörténetének kutatásával foglalkozott, szerkesztésében több jelentős helytörténeti könyv jelent meg Balatonfüredről. 2008-ban régi, kedves témájához visszatérve, a balatonarácsi szőlőhegy történetéből írott értekezésével szerzett doktori (PhD) fokozatot.

A Balatonfüredi Helytörténeti Egyesület tagjaként rendszeresen publikált a Balatonfüred Városért Közalapítvány kiadásában megjelenő könyvsorozatban, valamint a Füredi Históriaiban és a Balatonfüredi Naplóban. Tanulmányaiiban és monográfiáiban megírta a füredi fürdő eddig legalaposabban feltárt történetét, amely nem csupán korrigált néhány korábbi tévedést, és addig ismeretlen új adatokkal bővítette az ismereteket, hanem leírta a fürdő nemzetközi kapcsolatait is. Eredményeinek köszönhetően ma pontosan meghatározható Balatonfüred helye az európai fürdőkultúrában.

Lichtneckert András halálával nagy veszteség érte a történelemszakmát és a balatonfüredi helytörténetet. Egyike volt azoknak, akik a klasszikus történetírást művelték, mely szerint a legfontosabbak a tények, a kutatómunka, a tárgyi pontosság és a forrásmunkák megjelölése, csak azután állíthatunk – lehet, hogy ideiglenesen – biztosat múltunkról.

Martinovics Tibor

A szőlő és a bor nemzetközi városa

Balatonfüred város képviselője, dr. Ádám István tanácselnök vehette át Rómában a Balatonfüred – a Szőlő és Bor Nemzetközi Városa címet bizonyító díszoklevelet a Szőlő és a bor nemzetközi éve '87 keretében megrendezett sikeres kongresszuson, 1987. október 28-án.

Nemzetközi viszonylatban földünk minden jelentős szőlőtermesztéssel rendelkező országa képviseltette magát. A pályázatok során összesen 134 városnak, ezen belül Magyarországon 16 településnek ítéltek oda a címet és vehették át az erről szóló díszoklevelet.

Balatonfüredről dr. Ádám István és Gubicza Ferenc vett részt a kongresszuson.

Milyen feltételeket határozott meg a párizsi székhelyű O. I. V., a Nemzetközi Szőlészeti és Borászati Hivatal, mit tett Balatonfüred városa és a Balatonfüred–csopaki borvidék a feltételek teljesítése, a cím odaítélése és a megtartása érdekében.

A Szőlő és a bor nemzetközi évének gondolatát Mario Fregoni neves olasz szőlész vetette fel, miután 1985 szeptemberében egyhangúlag megválasztották a Nemzetközi Szőlészeti és Borászati Hivatal elnökévé, aki a székfoglalójában ismertette elképzeléseit a szervezet hatékonyságának a növelésére. Hangsúlyozta a minőségi termelés fontosságát, a tradíciók, a borkultúra évezredes hagyományainak ápolását, és ennek keretében vetette fel a nemzetközi év megtartásának gondolatát. Ezt az elképzelést az O. I. V. 33 tagállama magáévá tette, és a végrehajtó bizottság, a tudományos és műszaki bizottság javaslata alapján „a bor igazsága” és „a szőlő megismerése” szellemében az 1987-es évet a Szőlő és a bor nemzetközi évének nyilvánította, amelynek ünnepélyes megnyitására 1987. január 17-én a franciaországi Avignonban, zárására az O. I. V. 67. közgyűlése alkalmából október 31-én Rómában került sor.

Ennek a nagy világméretű rendezvénysorozatnak az a célja, hogy ápolja a hagyományokat, a borkultúrát, amely közel egyszáz évvel az emberi civilizációval, és széles körben gyarapítsa ismereteinket a szőlőtermékek, de különösen a bor jobb megismerésére. A keresztény vallás különösen fontos szerepet szán a bornak, amely miatt II. János Pál pápa Rómában a Szent Péter téren külön köszöntötte a kongresszusi küldötteket. Ezért az O. I. V. támogat minden

Dr. Bóka István polgármester átveszi dr. Terts Andrásztól, az MBOSZ elnökétől Balatonfüred város kitüntetését (2009)

olyan kezdeményezést, tudományos, műszaki és kulturális rendezvényt, amely a kitűzött célok elérését, megvalósítását kívánja szolgálni. Ezek a rendezvények igen széles skálát ölelhetnek fel.

A határozat arról is szövelt többek között, hogy a rendezést illetően az O. I. V. minden kezdeményezést támogatni kíván, legyen az a tagállamokban (Magyarország ide tartozik, alapító tag volt 1924-ben, ebben kezdeményező volt a Balatonfüreden élő Dicity Dezső, aki a Földművelésügyi Minisztériumban dolgozott) vagy más országokban.

A Szőlő és Bor Nemzetközi Városa kitüntető címet adományozzák mindazon városoknak, ahol a rendezvényeket tartják, és amely városok ezen cím megadására az O. I. V.-hez kérelmet nyújtanak be. Egy országból több város is elnyerheti a címet.

A pályázatot városok esetében a tanácselnöknek, polgármesternek kell kérni. és az előírt pontokra választ adni. A levelet az O. I. V.-központ párizsi címére kell küldeni. A nemzeti rendezvények szervezőintézményeinek, városainak, a borrendek képviselőinek meghívást küldenek az 1987. október 25–31. közötti római záróünnepség rendezvényeire, ahol többek között ünnepélyesen átadják a Szőlő és Bor Nemzetközi Városa díszoklevelet is. A megnyitóra október 25-én a római Operaházban kerül sor, ahol először fog elhangzani az O. I. V. himnusza is.

Az 1985-ben megjelent felhívás alapján kellett meghatározni

az adott város, borrend közreműködő feladatait, azzal, hogy az információt akkor még csak négy borrend kaphatta meg, hiszen a magyarországi borrendek létrehozásának még csak a kezdetén voltunk, a Dunántúlon elsőként (országosan harmadikként) hoztuk létre 1984. március 4-én borrendünket. Tekintettel arra, hogy az IPV rendelkezett e témában a leggyorsabb információval,

elkezdtek borrendünkön keresztül az információ átadását, és keresték a lehetőségeket más, szőlővel, borászattal rendelkező települések kapcsolatfelvételére, majd a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium vehette át a koordinálás vezetését a felhívásban érintettek körének szélesítésében.

Már 1985-ben kereste a Párizsban székelő Bacchusi Borrendek Nemzetközi Szövetsége a XXIV. kongresszusának a helyét, melyet Magyarországon kívántak

megrendezni. Én – mint a borlovagrend elnök-nagymestere – bejelenttem az IPV-n keresztül, hogy Balatonfüreden lenne a legcélszerűbb helye a kongresszusnak, miután egyeztettem dr. Ádám István tanácselnökkel is. Így rövid időn belül elfogadták az ajánlatot, mint a borlovagrend a Balatonfüred–Csopak Tája Szövetkezet és IPV meghívását. Ez nagy előnyt adott a Szőlő és Bor Nemzetközi Városa cím eléréséhez, de természetesen ez kevés lett volna. Ezért minden érintett összefogásával, beleértve a Balatonfüred várost, a Veszprém Megyei Tanácsot, a Balaton-felvidéki Szőlő- és Bortermelők Egyesületét, a Balatonvin Borlovagrendet, a Balatonfüred–Csopak Tája Szövetkezetet, egy programot állítottunk össze 1987. első háromnegyed évére, amelyről aztán dr. Ádám István a római kongresszuson jelentkezett hozzászólásával, melyből most idézek, természetesen nem teljes felsorolás lesz terjedelmi okok miatt.

Mit tett a város, a borvidék a pályázat sikeréért?

Az első tanácskozársra – április 16. – a szőlész szakmunkásokat is képző Széchenyi Ferenc Szakközépiskola dísztermében került sor, a környék szőlősgazdáinak, szakembereinek részvételével.

A szőlőtermesztésben alkalmazható új művelésmódoknak a termőfajon történő bevezethetőségéről szölkáltak az előadók és a hozzászólók.

A jelenlévők álláspontja szerint törekedni kell az eddigieknél jobban gépesíthető, alacsony önköltséggel művelhető tökeformák elterjesztésére, de ez nem mehet az e vidéken elért minőség rovására.

Április hónapban egymást követték a borversenyek a kisebb körzeteket magukba foglaló termőhelyeken az egyéni gazdálkodók részvételével. A kiváló minőséget eredményező 1986-os évszázarat borait a többévesektől elkülönítve bírálta a termelőkből és neves szakemberekből álló bizottság.

A legjobb minősítést elért termelők a helyi üzemek által felajánlott díjakat vehették át. A

borvidék származás- és eredetvédelme volt a témája a Balatonfüred–Csopak Tája Termelőszövetkezet pincészetének előadótérmben tartott tanácskozásnak. Az Országos Borminősítő Intézet igazgatója bevezető előadásában elismerően értékelte az évek óta folyó termőhelyvizsgálat eredményeit, s javaslatot tett a helyi adottságok jobb kihasználására, a marketingmunka kiterjesztésére.

Bemutatásra kerültek a különböző dűlőkből származó olaszrizling borok az elmúlt öt év terméséből.

A Párizsban székelő Bacchusi Borrendek Nemzetközi Szövetsége azzal tisztelte meg Balatonfüred városát, hogy május 25-én itt tartotta az évi kongresszusát.

Ez alkalomból neves hazai előadók ismertették Magyarországon a szőlőtermelést, borászatot. A 30 országból érkezett résztvevők megismerkedtek a táj szépségeivel, kulturális hagyományával, minőségi boraival.

A résztvevőket színes programmal látta vendégül a borvidék hagyományainak ápolására, a bor-kulturált fogyasztásának elősegítésére alakult Balatonvin Borlovagrend.

Gubicza Ferenc

Fotó: Gazsi

A Balaton partján lévő hangulatos étteremben találkoztak június első napján a szállodák, vendéglátóhelyek kereskedelmi vezetői a termőfaj borászaival, hogy megvitassák, milyen szerepe van a borainknak az étrendben.

A Balaton-felvidéki kertbarátok tagjai találkoztak június 6-án a sportszarnokban.

Elsőként a város báltermében a megye közel 200 legjobb bora került a borszakértőkből álló bírálóok poharába.

A legjobb eredményt elért borok megérdemelten képviselték a termőfaj az országos borversenyen. A népes hallgatóság előtt előadás hangzott el a magyarországi szőlő- és bortermelés feladatai, különös tekintettel a minőségre címmel.

A legsikeresebb borváros Füred

Több száz fő résztvevője volt az osztrák–magyar szőlész-borász találkozóknak, melynek keretében a számos előadás mellett szőlészeti gépbemutatót tekinthettek meg az érdeklődők. A korszerű eszközök, kiállítók közt a hazaiak mellett osztrák, olasz, nyugatnémet gyártók képviseltették magukat.

A rendezvénysorozatunkat szeptember 19-én hangulatos, vidámsággal teli szüreti napok zárták, melynek kiemelkedő pontja volt a történelmi múlt ha-

gyományait is felelevenítő szüreti bál.

Balatonfüred kiérdemelte a kongresszusok városa címet, mivel a borvárosok között a legtöbb és jelentőségében is kiemelkedő témákban történt a szervezés. Így 1987-ben itt tartották a Párizsban székelő Bacchusi Borrendek Nemzetközi Szövetsége XXIV. kongresszusát, a borvidékek közül Magyarországon elsőként. Itt került sor a Magyarországi Borrendek Országos Szövetsége első kongresszusára 1990-ben, a IX. kongresszusra 2004-ben, a XIII. kongresszusra 2009-ben és 2014. évben is. Megjegyezni kívánom, hogy jelenleg már több mint ötven borlovagrend van Magyarországon.

Balatonfüred kiemelkedőt alkotott abban is, hogy elsőként készített könyvet a borlovagrend bemutatásáról, mely nagy sikert aratott, példaeértékű volt.

Elmondhatjuk azt is, hogy templomi szertartással történő borlovagavatás Magyarországon itt történt először, mely szertartások rendszeressé váltak. A legnagyobb létszámban itt történt avatás, a borlovagrend nagykövetségé avatottak száma több mint ezer fő, az egyesületi tagok száma több mint 120 fő.

A város megtervezte a borváros emblémáját, melyet kerámiába öntve Csizmadia Zoltán festő- és kerámiaművész készített el. A közalapítvány megvásárolt egy közel három évszázada készült szőlőprést, melyet a 71-es út körforgalmában helyeztünk el, ez a város jelképe is lett, melyet dr. Bóka István polgármester 2003-ban a szüreti fesztivál keretében, az országos borrendek közreműködésével avatott fel. Elsők között került országosan is megvásárlásra a városban a borkirálynő Varga Marcella személyében.

Idézzünk a Borrendek Országos Szövetségének elnökének, dr. Terts Andrásnak a cím megszerzésének 20. évfordulójára kiadott könyvből megjelent írásából: Példás az, ahogy a város vezetése – korábban és most is – hozzááll, támogatja folyamatosan a város, a borvidék, de talán az egész magyar borászat fejlődése, ismertté és elismertté tétele érdekében. Mindehhez természetesen olyan partnerek is kellenek, mint a 23 éve megalakult Balatonvin Borlovagrend vezetői és tagjai, de ide kell sorolni a Balatonfüred Városért Közalapítványt is.

Jól mutatja a város tevékenységét, hozzáállásának értékelését az országos vezetés részéről, hogy dr. Bóka István kapta a polgármesterek között 2007-ben az első kitüntetését, a Pro Comitatu-díjat.

Balatonfüred városa szintén elsőként, ez ideig a városok közül egyedülként kapta meg az országos szövetség legmagasabb kitüntetését a következő indoklással.

„A Magyarországi Borrendek, meggyőződve a magyarországi szőlő és bortermelés érdekében a Balatonfüred–csopaki borvidék központjaként vállalt meghatározó szerepe érdekében kifejtett tevékenységéről, annak elismeréséért a Provinio Hungarico 2009 megtisztelő díjat Balatonfüred város részére adományozza.”

Erdemes emlékezni.
Gubicza Ferenc,
a Balatonvin Borlovagrend
alapító
elnök-nagymestere

Magyarországon első ízben templomban Balatonfüreden történt borlovagavatás (2004)

Hova lettek az evangélikusok?

Ötszáz évvel ezelőtt a lutheri tanok néhány év leforgása alatt eljutottak hazánk szinte minden területére, és ott mély, azóta is ható és élő gyökeret vertek.

Hogy mi lehetett a magyarázat arra, hogy a XVI. században országunk lakosságának nagy hányada evangélikus hitre tért?

Mindenekelőtt a korszak számos politikai és vallási viszálya idehaza is változtatást és reformokért kiáltott, így a német földről érkező új impulzusokra fogékony táptalaj várt.

A korszak számos újítását használni tudó protestantizmus (pl. a könyvnyomtatás) a modernitás szellemiségét sugározta, és megkönnyítette a régi-új tanítások terjesztését. A népi nyelvű istentiszteletek és bibliafordítások mind újra emberközelivé tették a keresztyéniséget. Olyan néprétegeket is megszólítottak, akik addig elnyomásban éltek, és itt most nemcsak a paraszti és polgári rétegekre gondolok, akiknek ez kitérés pontot jelentett; hanem a nemesi réteg számos arisztokratikus feltörekvő családjára és a városi tanácsokra is, akik mintegy mecénásként vigyáztak a protestantizmus fejlődését. Ezen mecenatúra sajátos rendszere megmaradt a protestantizmus presbiteriánus szerkezeti felépítésében és a felügyelői-gondnoki rendszerben. Fura módon ide

kell hoznunk érvként a török elöretörését, akik miatt a főuraknak és a vezető rétegnek nem volt módja és ideje a protestánsokkal foglalkozni, elvégre a török hódítás ennél nagyobb veszélyforrásnak tűnt. Arról nem is szólva, hogy Mohácsnál odavesztett országunk vezetésének jó része. A három részre szakadt Magyarországon, különösen is Erdélyben a protestantizmust liberálisan elfogadó török hatalom mintegy támogatta is a keresztyéniséget megosztó törekvéseket. Még számos érvet lehetne sorolni, amely miatt hazánk szinte teljesen evangélikussá vált pár évtized leforgása alatt; de talán már ennyi is bemutatja a fejlődés ezen folyamatait.

Ugyanakkor a többségi evangélikusság már a kezdeti „sikeres” évtizedek után hamar kénytelen volt megélni az azóta is ható fogyási folyamatokat.

A XVI. század végén Magyarországon is élesen kettévált a kálvini és a lutheránus vonal – főképpen az úrvacsorai tanítás miatt –, illetve az erőteljes rekatolizáció miatt is számos, eredetileg evangélikus család tért vagy vissza a katolikus hitre, vagy lázadva pont ez ellen a restaurációs folyamat ellen, még inkább túllépett a lutheri grádicsokon, és lett e tekintetben radikálisabb reformátussá. Érdekes, hogy így elsősorban nemzetiségi alapon maradtak meg lutheránus szigetek olyan helyeken, ahol komolyabb

Gabnai Sándor reméli, hogy az evangélikus gyülekezet fogyása hamarosan megáll

mennyiségű szlovákság (Nyírség, Békés, Nógrád, Felvidék bányavárosai), illetve németesség (Tolna, Baranya, Sopron, erdélyi szászok) él. Magyar nagyobb evangélikusságunkat: Trianon hatására egyházunk létszámának kétharmada egyik pillanatról a másikra határainkon kívülre került; a szlovák lakosságcsere miatt számos tót evangélikust veszítettünk el; a német kitelepítés miatt pedig nemcsak

a katolikus svábok, de mi is szenvedtünk.

Érdekes, hogy a főképpen polgári-nagyparaszti-kisnemesi gyökerekké váló evangélikusoknál mind a mai napig a legtöbb arányaiban a felsőoktatási végzettségük száma, márpedig tudjuk, hogy a XX.-XXI. században óriási veszteség érte evangélikusságunkat: Trianon hatására egyházunk létszámának kétharmada egyik pillanatról a másikra határainkon kívülre került; a szlovák lakosságcsere miatt számos tót evangélikust veszítettünk el; a német kitelepítés miatt pedig nemcsak

a katolikus svábok, de mi is szenvedtünk. Érdekes, hogy a főképpen polgári-nagyparaszti-kisnemesi gyökerekké váló evangélikusoknál mind a mai napig a legtöbb arányaiban a felsőoktatási végzettségük száma, márpedig tudjuk, hogy a XX.-XXI. században óriási veszteség érte evangélikusságunkat: Trianon hatására egyházunk létszámának kétharmada egyik pillanatról a másikra határainkon kívülre került; a szlovák lakosságcsere miatt számos tót evangélikust veszítettünk el; a német kitelepítés miatt pedig nemcsak

dekben még a kényszerurbanizáció és a társadalmi mobilitás belső mozgása is komoly szerepet játszhatott elfogyásunkban, hiszen jelentős falvainkból a városokba kerülő evangélikusaink nem találták meg a helyüket, új közösségüket.

A szörványhelyzetünk is erodáló folyamatot hoz: hiszen minél kevesebben vannak egy helyen egy közösségből, az a kisebbség egyre inkább asszimilálódik oda, ahol a többség van, illetve érthető, hogy ahol nincs evangélikus gyülekezet, ott nincs hova bekapcsolódni.

A vegyes házasságok és az esküvők esetén a reverzális gyakorlata is minket érintett leginkább: főképp azért, mert sajnos evangélikusságunk már nem bír annyi öntudatossággal, így egy evangélikus könnyebben mond le felekezeti hovatartozásáról, mint az erősebb identitástudattal bíró többi felekezet. Sajnos, hazánk népességszökkenése nálunk még jelentősebb: 1 evangélikus nőre 1,81 gyermek jut az evangélikusoknál, ami nem elegendő még a népességfenntartáshoz sem, nemhogy a növekedéshez. A legutóbbi népszámlálás szerint 2,16 százalék már csak az arányunk, és a 15 év alattiaknál pedig már csak 1,74 százalék, vagyis sajnos további drasztikus fogyás várható.

Örömmünk ugyanakkor, hogy az oktatás, a diakónia területén szépen fejlődünk, a misszióink és a nyitottságunk miatti be-

Reformáció 500 ünnepe Balatonfüreden és Arácon

Október 24-én 17 órakor a füredi evangélikus templomban reformációi istentisztelet, ígét hirdet: Császár Attila református esperes

Október 25-én 17 órakor az arácsi református templomban reformációi istentisztelet, ígét hirdet: Gabnai Sándor evangélikus lelkész

Október 26-án 17 órakor a füredi református templomban reformációi istentisztelet, ígét hirdet: Gabnai Sándor evangélikus lelkész (Az alkalom után közös szeretetvendégséget tartunk a füredi református gyülekezeti házban.)

Október 27-én, pénteken 19 órakor egy finn kórus ad ünnepi hangversenyt az evangélikus templomban.

Október 31-én 15 órakor Alsódörgicsén, 17 órakor pedig Balatonfüreden evangélikus ünnepi úrvacsorás istentisztelet, majd filmvetítés Dévai Bíró Mátyásról.

Október 31-én 17.30-kor emlékműavatás lesz az arácsi parókia udvarán. (Emlékezés az arácsi református lelkészre és református tanítókra.) 18 órakor reformáció napi ünnepi istentisztelet, ígét hirdet: Császár Attila esperes (reformációi emléktábla leleplezése a templomban).

vonzásunk is egyre jelentősebb –reméljük, hogy az evangélikus gyülekezet fogyása ezért hamarosan megáll, és újra növekedni kezd.

Gabnai Sándor evangélikus lelkész

A református egyházközség fenntartásába került az óvoda

Szeptember első vasárnapjának délelőttje. Az arácsi református templomban mindig szép számmal vesznek részt gyerekek is az istentiszteleteken. Most azonban a szokásosnál több gyermek hallgatja a prédikációt: engedjétek hozzám jöni a gyermekeket.

A presbiterek padjában ünneplőbe öltözött, elfogódottan mosolygó idősebb és fiatalabb nők ülnek, köztük egy férfi is, szintén ünneplőben. Császár Attila nagy tiszteletű esperes úr felszólítására kilépnek a padból, körülállják az Urasztalát, felelősségük tudatában, szívből jövő hittel mondják együtt az eskü szövegét:

En, mint a Csillagkert Balatonarácsi Református Óvoda hűséges dolgozója, fogadom, hogy az óvodánkba járó gyermekeket józan keresztyén szellemen, az egyetemes emberi értékek szerint, magyar hazánk szeretetére nevelem. Zsinórmértékül a Bibliát veszem alapul. Minden megnyilvánulásommal és cselekedetemmel a Teremtő ügyét szolgálom. A református gyermekeket egyházunk hitvalló tagjaivá, a más felekezetekhez tartozókat egyházuk értékeinek megbecsülésére nevelem. Isten engem úgy segítsen!

Az egész templomban érezni az ünnep méltóságának hangulatát. Még az öreg, közel negyed évezredes falak is felragyognak,

hogy annyi év után most újra tanévnyitó istentiszteletnek lehetnek tanúi.

Császár Attila esperes-lelkész: 2016-ban gondolt rá először a presbitérium, hogy átvethetnénk a városi óvodát, hiszen a környéken már több református iskola is működik, óvoda viszont nincsen. Mi biztosíthatnánk a hátteret, adhatnánk az „utánpótlást” a füredi és a csopaki református iskolának. Az idei esztendőben, a január végén megtartott presbiteri gyűlés mondta ki a végső szót az átvételről. Természetesen legelőször az óvodába járó gyerekek szüleit kérdeztük meg arról, szeretnék-e, ha az intézmény az arácsi református egyházközség fenntartásába kerülne. A többség támogatta az átvételt – voltak, akik kirobbanó örömmel fogadták –, de voltak olyanok is, akik tartottak tőle. De már az évnyitó istentiszteleten elmondták,

hogy kellemesen csalódtak: tulajdonképpen nem is ellenállás vagy netán rosszindulat indokolta a korábbi tartózkodásukat, hanem az óvatosság, az ismeretlenül való félelem.

Az óvoda épületének, területének, az ingatlanok tulajdonjoga az önkormányzaté maradt, azt nem vettük át, mi a fenntartói jogkört kaptuk meg. Ez óriási felelősség, mert ugye itt nemcsak „névtáblacseréről” van szó: a változásnak a lelkeségben is tükröződnie kell. A fő irányvonal a nemzeti és keresztyén léte való nevelés. Az új feltételeket nem mindenki tudta vagy akarta vállalni. A régi óvónői gárdának a fele maradt. Az újonnan érkezettek jellemző, hogy célirányosan szerettek volna egyházi intézményben, óvodában dolgozni. Minden nap egy rövid áhitattal kezdődik, az óvónőkre van bízva, hogy egy-egy alkalomra milyen bibliai

történetet, éneket választanak. A délelőtti foglalkozásokban is kreatív módon vissza-visszatér ugyanez a téma. Lesznek majd hittanórák is, heti egy alkalommal fél-fél órában minden csoportnak. Nem felekezeti, hanem keresztyén hittant tartunk, hiszen úgy a gyerekek, mint a dolgozók között is nemcsak reformátusok vannak.

A nehézséget most leginkább az jelenti, hogy az épület felújításának ideje alatt a gyerekeket a város két másik óvodájába kell vinni. Eredetileg csak tetőfelújításról, a meglévő épület korszerűsítéséről és egy tornaszoba tornaszobát – kap majd az arácsi közösség, ami mindenben megfelel a kor kívánalmainak. Ennek a költségre 100–120 millió forint, melyet a tulajdonos, vagyis az önkormányzat áll.

Továbbra is marad a három csoport, a teljes gyermeklétszámot 66 főben maximálja az alapító okirat. Nem akarunk változtatni az óvoda családias jellegén sem. Remélem, ha nem is azonnal, de sok családnál elérjük a célunkat: keresztyén szellemen nevelik a gyerekeket, ők is így élnek, gondolatban, szóval, cselekedeteikkel ezt képviselik.

Tarnai Katalin, az arácsi református gyülekezet tagja

„Boldogsága teljes vértetében”

Halálos volt az idej tavasz és nyár. Elmúlásoktól és megjósolható búcsúktól fájdalmas és kegyetlen. Szeptemberig hatszor öltöttem fekete ruhát. Elment többek között a feleségem, a kolléganőm, és magunkra hagyott bennünket Hajnalka is, akit soha nem hívtam Hajninak. Úgy éreztem, megilleti a bensőségebb változat. Az elhunytakat megszépíti az emlékezet; neki különösen kijárnak a dicséret jelzők, a túlzások nélküli, magasztaló szavak. Hajnalka derűs, jó lélek volt. Szelid és szeretetre méltó. Akkor is így éreztem, amikor „erélyesen” rám szólt, tiltakozott valamiért: Ne már, Gyuri!

Részese voltam annak az időszaknak, amikor a végzetet sejtető árnyékok törékeny alakja köré lopakodtak, kiűzték a napsütést az életéből. Ő mégis erős maradt, reménytelibb, mint én. Végtelennek tűnő napokat töltöttem feleségem betegágyánál a megyei kórház ötödik emeleti belgyógyászatián. S keserves óráimat Hajnalkával is megosztottam, aki az épület túlsó szárnyán várt a soron következő vizsgálatokra. Párja kísérte el, akivel olykor-olykor kézen fogva sétáltak a tóparton. Leültem mellé, a szorongó betegek közé. A sok évtizedes ismeretség és barátság feljogosított bennünket arra, hogy kölcsönösen megvalljuk bajainkat, nyűgeinket. Az évezredekkel átmenyülő és megcáfolhatatlan bibliai igazságot, miszerint a jó és a rossz leázhatatlan útársaink földi útjainkon, számos bölcselkedő szembenben nélkül átalakítva, kibővíve, saját fejéből kipattanó, eredeti gondolatként tárja elénk. Kórházi találkozásaink óhatatlanul felszínre lökték ezt a kivédhetetlen párhuzamot. Persze hogy nem léteznek egymás nélkül. A végzetes kór az éppen elkezdődött, diszkrét fényeket ígérő, harmonikus párkapcsolatban tört Hajnalkára. De nincs boldog halál, hogy is lenne, amikor testben és lélekben magunkra maradunk az utolsó lélegzet idejére. Az angol író, Jane Austen a következőképpen ábrázolta egyik regényszereplőjét: „Boldogsága teljes vértetében...”. Makacsul hiszem, hogy Hajnalka mégis így lépett át az örökéletbe. S a láthatatlan vértet megóvja őt a magánytól.

Kellei György

Gondolatban az 1980-as évek elején járunk. A Balatonfüredi Városi Könyvtár könyvanyagát az épület átépítése miatt a Jókai utcái Bagolyvárba kellett áthelyezni. Ebben az időben több fiatal könyvtárossal bővült a könyvtár létszáma. Köztük volt Sárosvits Hajnalka is, aki akkor már Sárköziné néven szerepelt. A szombathelyi tanárképző főiskola történelem-könyvtár szakáról került a könyvtárba. Fiatal, kezdő könyvtárosként a gyermekreztelgre került. Mi, idősebb könyvtárosok hamar észrevettük, hogy fiatal kora ellenére nagyon rutinosan mozog a könyvek között, és jó pedagógiai érzékkel bábik a gyermek olvasókkal. Szervezőkészsége már ekkor megmutatkozott. Rövid idővel később terhes lett, de rendületlenül tette tovább a dolgát. Anyósa – aki leányaként szerette Hajnit – naponta hozta számára a frissen főtt ebédet, minél táplálóbát. Jó volt látni, hogy milyen szeretettel veszi körül fiatal menyét. Az évek múlásával beigazodott a sejtésünk, hogy Hajni valóban vezetésre termett. Hosszú éveken keresztül volt a Városi Könyvtár igazgatója, ahol kitartó és lelkes munkájának eredménye látható.

Karikás Erzsébet

Hajnira mint könyvtárigazgatóra mindig elismeréssel tekintettem, felnéztem rá. Közeliemből három és fél éve ismertem meg, mikor a Balatonfüredi Helytörténeti Egyesület elnöke lettem, ő pedig az egyesület titkára. Mindig segítségemre volt, precízen kiigazított, ha szükségesnek találta. Sokat tanultam tőle, például kitartást, alaposágot, szervezőmunkát, megértő odafigyelést az emberekhez, helyi értékek mentésére. Sajnálom, hogy ennek vége szakadt...

Budáné Bocsr Ágnes

A szabadságot viselni kell tudni

Vajon tényleg függőséget okoznak a fiatal generációknál a digitális kütyük, vagy csak az idősebbek nem képesek feldolgozni a változásokat? Hogyan tudjuk kontrollálni a gyerekeink eszközhasználatát, és tanulhatunk-e mi is tőlük? Ezekkel a kérdésekkel foglalkozott a Vodafone #HashtagFestival első kerekasztal-beszélgetése.

A konferencia szakemberei szerint könnyen rámondjuk mindenre, hogy függőség, de a digitális világ inkább az élet velejárója. Van, aki azért látja kritikusnak a helyzetet, mert a mai 30-40-es korosztály nem beleszületett a digitális világba, hanem tanulta azt, míg a digitális bennszülöttek esetében a tudatosságban és az adatvédelmi ismeretekben mutatkoznak hiányosságok. Az egyik generációkutató rávilágított: az ő korosztályát ugyanúgy függőknek bélyegezte a szülők korosztálya, amikor a Commodore 64 vagy a kvarcjátékok előtt töltötték el szabadidejüket. Ráadásul

a mai fiatalokat sem lehet kárhóztatni, hiszen a digitális világot az idősebbek teremtették meg számukra.

Baráth Péter, a Vodafone Magyarország márkagazgatója a fesztivál apropóján is arra hívta fel a figyelmet, hogy a szülők felelőssége óriási. Meg kell érteni a gyerekek eszközhasználatát; azt, hogy számukra egy apának készített Minecraft-otthon, vagy az, hogy a játékban talált láda kinyitásával megvárják, amíg anya hazaér, fontos és valódi ajándékok. Nem szabad általánosítani sem: az egyes felhasználók motivációi mások, a használatot a mikroközösségek szintjén tudjuk segíteni. Ráadásul a szülők generációja is tanulhat a gyerekektől, ha hajlandóak elfogadni, hogy a tudás átadásának hagyományos iránya már nem érvényes.

Volt, aki egyértelműnek tekintette, hogy a digitális eszközök hatására átalakul az idegrendszer működése, az viszont nem biztos, hogy a logikus, strukturált gondolkodás helyére lépő holisztikus megközelítés nem vezet majd új típusú pozitív eredményekre a jövőben.

A szülők felelőssége óriási. Meg kell érteni a gyerekek eszközhasználatát
Fotó: Pixabay.com

De mi a helyzet a veszélyes tartalmakkal, helyzetekkel? A konferencián elhangzott: régen az iskolaidő végén a piszkálás, a klikkesedés is véget ért, ma viszont már nem tud ezek elől hazamenekülni a gyerek. Az iskola viszont eszköztelen, nem az életre nevel. A pedagógusok

feladata lenne a szülők tájékoztatása is, például a veszélyek kezeléséről vagy a tartalom-szűrők használatáról, mert az ezekkel kapcsolatos tudatosság egyelőre csak a szülők 5-10 százalékára jellemző.

A beszélgetők végül arra jutottak, hogy az új eszközök

használatát együtt kell megtanulnunk, miután saját magunkat és korlátainkat megismertük, meg kell tanulnunk a fiatalok nyelvén kérdezni, amit csak lehet, meg kell mutatni számukra az online és az offline világban is, és saját magunknak is egészségesen kell élnünk a digitális világban.

Ha mindezeket megvalósítjuk, azzal segíthetünk felnőni a gyerekeinknek, miközben megtanulnak jól élni a végtelen szabadság kínálta lehetőségekkel.

A konferenciát szervező Vodafone márkagazgatója szerint a távközlés világa a korlátlan felé halad, legyen szó beszélgetésről vagy roamingól. Csak idő kérdése volt, hogy ez az adatforgalomra is kiterjedjen. Ezt Európában az elsők között Magyarországon lépték meg, amelyhez az ügyféligenyeken túl a mobilhálózat nemzetközi összehasonlításban jó minősége is alapot szolgáltatott, de a döntés mögött állt az a szándék is, hogy meg akarták előzni a fogyasztói igények változását.

A legújabb reklámozott csomagot nem a gazdagok választ-

ják, hanem azok, akiknek ez a munkájuk vagy az életformájuk miatt fontos, és a megfelelő fizetőképesség mellett a lehetőségek kihasználására alkalmas (nagy méretű, HD videókat lejátszó) mobilkészülékkel is rendelkeznek.

Az online világ problémáinak kezelésére két éve indították el a digitaliscsalad.hu oldalt, ahol szakértők segítségével a szülőket igyekeznek felkészíteni a kihívásokra annak érdekében, hogy a gyerekek digitális jelenléte ne konfliktusok forrása legyen. Mára az oldal több százezer felhasználót ért el, és a kommentek, kérdések alapján folyamatosan fejlesztik a tartalmát.

Másik kezdeményezésük a Digitális Iskola elnevezésű program, melynek keretében a pedagógusokat támogatják insightokkal és eszközökkel. Baráth Péter elmondta: nagyon optimisták a változás kapcsán, attól pedig senkinek nem szabadna rosszul éreznie magát, ha valamit nem tud, mert ezt a területet mindannyian folyamatosan tanuljuk.

Forrás: Médiapiac

Augusztus utolsó szombat éjszakáján ciáninjekcióval megölnék egy idős zeneszerzőt a csopaki strandon. Egy órával később a balatonfüredi Kisfaludy színpad nézőterén ugyanúgy végeznek egy idegenforgalmi vállalkozóval. A forró nyárutó harmadik áldozata egy orvosnő, akit paloznaki házuknál mérgezik meg a gyilkos. A sorozatgyilkosságnak még koránt sincs vége. Melis Zsolt irodalomtörténész és magánnyomozó felkeresi egy csinos újságíró lányt, és noszogtatja, hogy kezdjen nyomozni a gyilkos után.

A 71-es balatoni főútról Balatonakalinal kanyarodtam rá a Dörgicsére vezető útra. Egyetemi professzorom annak idején gyakran emlegette a falut. Ideális szülőtermő vidék, a borai kítőnők. Történelmi múltja és egyházi műemlékei is figyelemre méltóak. A három falurészben, Alsó-, Felső- és Kis-Dörgicsén Árpád-kori templomromok nyújtanak idegenforgalmi látványosságot. A történészek szerint már a Római Birodalom idején is virágzó települések bújtak meg a szelíd dombokkal övezett völgyben.

A főtéren, a Granárius étterem kapuja mellett hagytam a Corsát, és megkerestem a házat. A csomagtartóban egy nagy üveg neszkaót találtam, és azt is a csokikhoz raktam. Egy lejtős udvarba mélyen benyúló, nyeregterős parasztportában laktak Jakabék. A nagykapu sarkig tárva volt. Végigpillantottam a házban és az udvaron, s megállapítottam, hogy a család jómódban él. Ragyogott minden. Ahogy beléptem az udvarra, mellettem egy téglavörös Renault Megane gurult befelé. Ötvenöt-hatvan közötti, élénkörös hajú, ápolt arcú, drága selyemruhába öltözött nő szállt ki belőle. Odajött hozzám, és kezét nyújtott. Körmeim más-más színű és mintájú lakk fényltek.

– Versegi Attiláné – mondta a középtermetű, telt alakú asszony. – Ugye, a lányomhoz jött?

Zavar fogott el. Verseginé jóízűen nevetett.

– Nem én vagyok a Gyuri özvegye. Mindjárt szólok Adinak.

Gyönyörű, lebarult fiatalasszony sétált oda hozzánk. Nem lehetett több harmincévesnél. Nyomában két kislány szaladt ki a házból. Rögtön láttam, hogy ikrek. Az anyjuk kezébe kapaszkodtak.

– Ki ez a bácsi, anyu? Hozott nekünk ajándékot?

Kellei György

A vadmacska mosolyú özvegy

(Részlet a rövidesen megjelenő, A hóhér levelei című regényből)

– Ne szemtelenkedjete, kisördögök.

Jakabnének odaadtam a csokit és a kávé. Az ikrek illedelmesen kivették a kezéből, és nagyanyjukhoz szaladtak.

– A telefonban hallottam a gyerekhangokat.

– Kedves magától... Adélnak hívnak. Gyuri haláláról akar kérdezni? Menjünk a műtermébe.

Az özvegy ugyanolyan magas volt, mint én. Farmerszoknyát és lila, horgolt pulóvert viselt. Szőke haját rövidre vágatta. Járomcsontjai enyhén kiugrottak, és mongolossá tették az arcát. Izmos karját és vállát egy sportlónő is megirigyelhetné, gondoltam.

Szó nélkül baktattunk az udvar végébe. A műterem egybeépült a házzal, de látszott, hogy tíz-tizenkét méterrel meghosszabbították. Jakabné kulccsal kinyitotta a kétszárnyú, vastag, vörös téglakeretes faajtót, amelyet X alakban virágmintákkal díszített laposvasak hidalnak át.

– A férjem ezermester volt, ő csinálta az ajtót a betörők ellen. Kétszer kiraboltak bennünket, elvittek egy-két festményt. Feljelentést tettünk, de a képek nem kerültek elő – mesélte az asszony.

Még soha nem láttam olyan műtermet, amelyben rend uralkodik. Jakabné minden a helyén volt, és a festékszag kiszáradt fa illatával keveredett.

– Bocsásson meg, ha sértő a megjegyzésem... Elég nagy volt maguk között a korkülönbség.

Adél mosolygott. A mosolya olyan volt, mint egy vadmacskáé. Ajkai szétnyíltak. Szájában apró, fehér fogak sorakoztak. Leültünk az asztalhoz. Keresztültette a lábait, szoknyája a combja közepéig felcsúszott.

– A férjem nem az öregedő, fiatal nővel basáskodó művészek kasztjába tartozott. Ő senkit nem hagyott el a kedvemért, a megismerkedésünkig nem nősült meg. Utálta azokat, akik ötvenöt-hatvan évesen, már felnőtt gyerekek apukájaként elváltak idős-

dő, ráncosodó és farban terebélyesedő feleségeiktől, és fiatal csajokat vettek magukhoz, akik gyerekeket szültek nekik. Ettől kaptak ihletet az alkotásához. Gyuri röhögött rajtuk, pláne, ha borszíjon hivalkodóan nagy keresztet hordtak a nyakukban. Szerinte az erkölcsatlenségüket így akarták kompenzálni. Egyébként is megvetett mindenféle manírt.

– Hogyan ismerkedtek meg?

– A Testnevelési Egyetemre jártam, válogatott rúdugró voltam. Másodéves koromban pár képzőművész felkeresett bennünket az edzőtáborban, pályázatra készítették vázlatokat, tanulmányokat. Gyuri is köztük volt, éppen a hatvanegyedik születésnapját ünnepelte. Negyven évvel voltam fiatalabb nála. Egy héti jártak ki a táborba, de Gyuri nem játszotta meg magát, nem tett kétértelmű, szexuális megjegyzéseket, nem célozgatott futó numerákra. Amikor letelt a két hét, és nem jött többet, rádöbbentem, hogy beleszerettem a szerénységébe, lehangoló gyengéd tekintetébe, inas, kitűnő fizikumú testébe. Eleinte berzenkedtem a tetemes korkülönbség miatt, de aztán hetek múlva meglátogattam a pestszentlőrinci házában. Tomika, a fiunk, aki most iskolában van, akkor fogant meg. Abahagytam a tanulmányaimat, egyáltalán nem vonzott a sportkarrier, az eredményeimből kiderült, nem leszek neves versenyző, az orosz Iszinbajeva csúcsait még csak meg sem közelítem. Gyuri kapacitált, hogy ne fordítsak hátat az egyetemnek és a sportnak, de én annyira beléhabarodtam, hogy minden percet vele akartam tölteni.

– Miért költöztek falura? S miért Dörgicsét választották?

– Tomi születése után csendben összeházasodtunk itt, Dörgicsén, a katolikus templomban. A férjem kívánsága volt. Déry Tibort 1967-ben elkísérte egy itteni régészeti ásatásra. Portrét festett róla, és Déry elhívta magával. Gyuri ekkor még főiskolára járt. Annyira megtetszett neki a vidék, a három Dörgicse történelmi emlékei,

hogy eltökte magában, ha befutott művész lesz, leköltözik Pestről. Halogatta a letelepedést, semmi nem lett belőle. Esküvő után végre teljesült az álma. A férjem szerette Remarque regényeit. Tőle szokta idézgetni, hogy a világ legszebb városa vagy faluja az, ahol boldog az ember. Mi itt azok voltunk, az ikrek születésekor a mennyben éreztük magunkat.

– Mi történt a férjével? Hogyan halt meg?

Adél kis ideig nem válaszolt.

– Még mindig fáj a halála. Úgy érzem, soha nem múlik el. Ha a gyerekekre nézek, elfog a rémület a hiányától... Eleinte vásárolták a munkáit, forgott a neve, de hirtelen alábbhagyott az érdeklődés a művészeté iránt. Nem tudtuk, mi lehet az oka. Egyre nívósabb képeket festett, a fotójukat feltettük a világhálóra. A zsűrizett összeget nem akarták megadni értük. Gyuri méltatlankodott: „Nem vagyok olcsójános, nem herdálom el őket értékükön alul” – mondogatta csökönyösen. Rövidesen anyagi gondjaink támadtak, a megakarított pénzünket is kezdtük fölélni. A szüleim segítettek volna rajtunk, de Gyuri önértékeskedett, nem fogad el alamizsnát, valahogy átvészeltük a mostoha időszakot. Apu elektromérnök, de vagy húsz éve villanyszerelő kisiparos alkalmazottakkal, anyukám meg biztosítási ügynök. Jövedelmező üzleteket köt. Amúgy középiskolai testnevelő tanári diplomája van. A férjem tudta nélkül mindig adott pénzt, így került kaja az asztalra. Gerendás Zoltán zeneszerző a krízis kezdetén gyakorta ellátogatott ide, Dörgicsére. Főleg olyankor jött, amikor Gyuri körutat tett, a galériáknak kínálta a műveit. Kiszagolta, hogy egyedül vagyok itthon. Mustrálgatott, majd kerek percet közölte, hogy odavan a puncimért, megkívánt, szerelmeskedni akar velem. Örökösen rólam álmodik, szeretkezünk, s magömlése támad. Mielőtt két lábbal kirúgtam volna, a szemembe köpte, hogy ő tette tönkre Gyuri karrierjét, ahol csak tudta, lejáratta, ócsárol-

ta, szarba nyomta a fejét. Szándékosan idézte elő a megroppanásunkat, hogy megkaphasson. Cserébe azt ígérte, hogy felvirágoztatja Gyuri művészetét, ösztöndíjat kapunk a művészeti alaptól, sőt, a férjem az ő közbenjárására Kossuth-díjat is besöpörhet. Ocsmány lözöngökkel ámitott. Minden egyes látogatásakor úgy tettem, mintha hezitálnék. Hadd ringassa magát abban a hitben, hogy előbb-utóbb lefekszem vele. Gyurinak nem vallottam meg Gerendás ajánlkozását, mert féltem, úgy megveri, hogy maradandó sérülést szenved. Idővel Gerendás belátta, hogy nem leszek az övé. Persze a kérelmünkre nem érkezett támogatás az alaptól. Apátiába sülyedtünk, mert folyton kiürült a családi kassza. A férjem rájött anyu jótékonykodására, és megtiltotta, hogy pénzt fogadjak el. Mi ketten nélkülöztünk, de ügyeltünk arra, hogy a gyerekek semmit ne vegyenek észre a ramaty állapotunkból. Aztán egy kósza reménységártól felvidultunk. Gyurit Gerendástól függetlenül felterjesztették Kossuth-díjra, de az a mocskos disznó mindent elkövetett, hogy kihúzzák a listáról. Hazugságokat terjesztett róla. Kommunista volt, és Van Gogh fedőnéven sügött a titkosszolgálatnak, feljelentette a rendszertelen, szabadelvű kollégáit. Azt is kitalálta, hogy Gyuri a főiskolán drogozott, és egy évre kizárták. Az igazság az, hogy a szegényparaszt szülei betegsége és halála miatt halasztott egy évet. Gerendás azt is világgá kürtölte, hogy lopott és nemi erőszakot követett el. Semmit nem tudott bizonyítani, de elérte, hogy Gyurit egyelőre töröljék a jelöltek közül. Amikor értesült Gerendás üzelmeiről, főbe lőtte magát a közeli hegyen.

– Hagyott hátra üzenetet?

– Egy fehér kartonlapra piros zsírkéreggel csak ennyit írt: Ne haragudjatek. Nem akartam gyilkosként élni az emlékezetekben, ezért magamat öltem meg. Inkább vagyok áldozat, mint hóhér. A kartont erre az asztalra tettem. Végérvényesen boldogtalanok lettünk.

Balatonfüred Sütimestere

A Balatonfüred Sütimestere versenyt hagyományteremtő szándékkal álmodták meg a szervezők a Füredi Szüret rendezvényhez kapcsolódóan.

Örömteli tapasztalás volt a leadott sütit, tortákat, borkorcsolyákat látva, hogy profi cukrászok műveire hajazó izharmóniával és díszítéssel rukkoltak elő a résztvevők. Balatonfüred címe, borospince és számos egyedi díszítési móddal, gondosan elkészített művek sorakoztak a zsűri asztalán. A versenyre bárki jelentkezhetett, aki úgy gondolta, hogy süteményei a családon kívül másoknak is érdekesek lehetnek. A süteménysütő versenyre nagymamák, asszonyok, lányok és szorgos kezű férfiak egyaránt jelentkeztek. Egyetlen feltétel volt csak: a sütemény valamilyen formában tartalmazzon szőlőt.

Összesen 31 sütemény érkezett a versenyre, 13 az ifjúsági kategóriába, 18 a fiatal és bohó kategóriába.

Az öttagú zsűri a Balatonfüred Sütimestere címe mellett két különdíjat is odaítélt, azok-

nak az alkotásoknak, amiket csak egy hajszál választott el a győzelemtől.

Az ifjúsági kategóriában Balatonfüred Sütimestere címet viselheti egy éven keresztül *Glück Bianka*, aki Őszi borkrémtorta borzselével elnevezésű tortájával nyert. Ifjúsági kategóriában különdíjat kapott: *Balogh Eszter*, aki ezt Othellós csiguszok elnevezésű borkorcsolyájával érdemelte ki.

Balatonfüred Sütimestere fiatal és bohó kategóriában 2017-ben *Höfer Edit*, aki Joghurtos szőlőtortájával érdemelte ki a címet. A fiatal és bohó kategória különdíjasa *Kecske-métiné Varsányi Judit* lett, aki különleges Vargányás kiflik nevű borkorcsolyájával hívta fel magára a zsűri figyelmét.

A zsűri tagjai voltak: *Marosfiné Laczó Márta* (a Szent Benedek Szakközépiskola cukrász szakoktatója), *Kis-Varga Judit* (a Csak a puffin blog szerzője, a Nők Lapja Café gasztronómiai rovatvezetője), *Hári Lenke* (alpolgármester), *Tarnai Katalin* (az Izes Arács szerzője) és *Varga Zoltán* (a Lídia Borház borásza).

Jövőre újra várjuk az amatőr cukrászok jelentkezését!

Höfer Edit: Joghurtos szőlőtorta

Hat darab tojásból sütök nagyon finom piskótát. Egy napig várok, és utána felébe vágom és megtöltöm.

Krém: 3 dl habtejszín, 4 dl joghurt vagy tejföl (de nem nagy zsírtartalmú tejfő), 2 kicsi csomag zselatin megáztatva vízben, 2 dl málnaszirup melegítve

A megdermedt zselatint langyosítom (mem forralom) a málnasziruppal és egy kanál cukorral.

A tejszínhabot felferem, de nem túl keményre, hozzáadom a joghurtot, és lassacskán a langyos, zselatinos málnaszörpöt, fél citrom levét és friss szőlőlevet, vaníliás cukrot. Mindig géppel keverem. Friss szőlőszemeket is teszek a krémbe. A félbevágott piskóta egyik felére halmozom a krémet. A piskóta másik felét ráteszem, és három órán keresztül hűtőben tarolom.

A hűtőből kivéve lehet a szőlőszemeket a tetejére tenni, amiket rögzíteni kell gyümölcsös, zselatinos sziruppal.

Fotó: Gazsi

Fotó: Gazsi

Glück Bianka: Őszi borkrémtorta borzselével

Hozzávalók:

tésztához: 4 tojássárgája, 12 dkg kristálycukor, 12 dkg liszt, 5 dkg vaj, 3 dkg keserű kakaópor
krémhez: 3 dl féledes fehérbor, 1 db fahéj, 5-6 db szegfűszeg, 4 tojássárgája, 1 cs. főzni való vaníliás puding, 1 dl tej, 6 evőkanál kristálycukor, fél csomag zselatinpor (1,25 dkg), 4 dl habtejszín
zseléhez: 4 dl féledes fehérbor, 2 evőkanál kristálycukor, 2 evőkanál zselatinpor,
díszítéshez: szőlő (mag nélküli)

A tésztához a tojássárgáját cukorral gőz felett keverjük öt perccig. A vajat felolvasztjuk benne, majd a tűzről levéve belekeverjük a lisztet és a kakaóport. Egy 24 cm átmérőjű tortaformát kivajazunk, kilisztezzük, és a tésztát nedves kézzel belenyomkodjuk. Előmelegített sütőben 180 fokon 15-18 percig sütjük.

A krémhez a bort fahéjjal, szegfűszeggel felforraljuk, majd a fűszereket kivesszük belőle. A tojássárgáját pudingporral, cukorral, zselatinnal simára keverjük. A borhoz öntjük, pár perc alatt sűrű krémé főzzük, majd hűtjük. Amíg a krém hűl, addig keményre verjük a tejszínhabot, és beleforgatjuk óvatosan a krémbe. A kihűlt tésztára öntjük.

A zseléhez a bort felforraljuk, beletesszük a cukrot, zselatinport. Rövid hűlés után a zselét ráöntjük a krémre. Egy éjszaka a hűtőben hűtjük.

Maca, a perui csodaszer

Az első csomag maca kibontásakor megcsapott egy igen jellegzetes, erőteljes illat. Kicsit édeskésnek hatott, kicsit hasonlított a pörkölt cikória illatára, kicsit olyan volt, mintha valami odaégett volna a tűzhelyen. Vízrel hígítva enyhébb ízt adott, s mondhatni, hogy nem rossz az íze. Az inkák ginzengének is nevezett maca valódi energia-bomba a testünknek. A *Lepidium meyenii* nevű növény összezsűzött gyökere a maca. Ez a növény kizárólag a perui Andok zord időjárási körülményei között, vadon nő. Az inka őslakosok évszázadok óta csodanövényként tekintenek rá. Valóban kitűnő energetizáló, ezáltal a lelket is segít harmóniába hozni, erősíti.

A MACA ÉS A SPORT

Nagyon sokféle tápanyagot, vitamint tartalmaz, ennél fogva a – divatos szóval élve – „superfood” címkét is megszerzte. Némely túlzással mondhatjuk rá, hogy olyan, mint egy jó multivitamin. Kutatások szerint található benne többek között kalcium, magnézium, foszfor, jód, vas, szelén, cink, B-vitaminok, C- és D-vitamin, béta-karotin, flavonoidok, szénhidrátok, aminosavak. A két utóbbi összetevő hatása különösen jól kiaknázható a sport területén, ugyanis sok-sok energiát biztosítanak, az aminosavak pedig segítik az izomépítést.

A MACA ÉS A HORMONRENDSZER

A maca a hormonrendszert a hipotalamusz és a hipofízis (a hormonrendszer „karmestere”) szabályozásával képes harmonizálni. Erősíti a petefészkeket, a heréket, a melléveseket, a hasnyálmirigyet és a pajzsmirigyet,

azaz a belső elválasztású mirigyeket. Nők esetében segíti az ösztrogén- és a progeszteronszint megfelelő egyensúlyát; férfiak esetében támogatja a tesztoszteron termelődését, a sperma minőségét (a spermiumok minősége és mozgékonyasága növekszik), erősíti a libidót (ezt a nőknél is).

A MACA MJNT ADAPTOGÉN NÖVÉNY

Az adaptogén növények serkentik az immunrendszert, a szellemi frissességet, segítik a szervezet, a test és lélek alkal-

mazkodását a megváltozott körülményekhez. Tudni kell róluk, hogy nem hirtelen, hanem lassabban, elnyújtva fejtik ki a hatásukat. Hosszú időn keresztül fogyasztva sem okoz függőséget, hiszen nem terápiás szer, hanem élelmiszer.

HOGYAN FOGYASSZA?

Napi egy kávékanálnyi macaportot keverjen el vízben vagy bármilyen ivólében, turmixban.

Livia, az ön gyógy-növényszakértője (x)

Kárpátalján jártak a Lóczy diákjai

Biztosra vehető, hogy megerősödött a nemzeti öntudata annak a negyven füredi diáknak, akik a közelmúltban Kárpátaljára látogattak a Határtalanul! elnevezésű program keretében.

A Magyarországtól elcsatolt, ma Ukrajnához tartozó terület főbb látványosságait keresték fel a Lóczy gimnázium tanulói és kísérő tanárai egy ötnapos kirándulás keretében, mely arra is lehetőséget kínált, hogy a Beregszásztól néhány kilométerre található Makkosjánosi Líceum diákjaival és tanáraival is meg-

ismerkedjenek. A program második napján szerepelt az ottani iskola meglátogatása; a fürediek adományokat, főleg számítógépeket és könyveket vittek a jánoszi középiskola és az óvoda számára, melyeket nagy részben a gimnázium tanulói és a Balatonfüred-dörgicsei Társult Evangélikus Egyházközség ajánlott fel.

A helyiek kultúrműsorral készültek, a tollfószás szokását elevenítették fel műsorukban, népdalokkal, néptáncokkal, melyből tisztán látszott, hogy a nehéz élethelyzetben lévő emberek többsége szívósan ragaszkodik anyanyelvéhez és kultúrájához.

A vidám, de ugyanakkor megdöbbentő műsor után a lóczyi diákok mutattak be néhány műsorszámot, többek között a csoport együtt énekelte el a Magyarország című dalt.

A program része volt Munkács, Beregszász és Ungvárra tekintés, a csoport megkoszorúzta a Honfoglalás-emlékművet a Vereckei-hágón, valamint részt vett egy izgalmas, terepjárós hegyi túrán is.

A gimnázium egy másik csoportja a közeljövőben Aradra látogat majd el, szintén a Határtalanul! program keretében.

Gaál Julianna

Új lelátó a kiserdei tenispályánál

Civil összefogással és a füredi önkormányzat támogatásával valósulhatott meg a Balatonfüredi Petőfi Sportkör tenispályáinak hetven férőhelyes lelátója. A négy millió forintos beruházásban jelentős a sportkör tagjainak összefogása, az előkészületeket ők maguk végezték el társadalmi munkában. A padokat bárki használhatja, aki a Kiserőben séta közben megpihenni

Továbbjutott a BKSE az EHF-kupában

A balatonfüredi kézilabda-csapat az EHF-kupa második fordulójában az izlandi Valur FC-vel mérte össze a tudását.

A találkozók érdekessége, hogy az előzetes megállapodás értelmében ezúttal mindkét mérkőzést a Balaton Szabadidő-központban rendezték meg. Az első mérkőzésen ötgólos

(27:22), a visszavágón pedig (28:19) kilencgólos sikert aratott a négy saját nevelésű, fiatal játékoskal felálló balatonfüredi csapat.

A BKSE ezzel magabiztosan, összesítésben 14 gólos előnnyel jutott a nemzetközi kupa harmadik selejtezőfordulója. **mt**

Magyar győzelem a J24-es Európa-bajnokságon

Magyar győzelemmel zárult a szeptember 24-e és október 1-je között Balatonfüreden rendezett J24 Európa-bajnokság. A 10 futamos verseny utolsó futama döntött a bajnoki cím sorsáról. Remek összteljesítményt nyújtva a fiatal csapat, az idei Melges 24 világbajnoki hatodik helyezett egység – Bakóczy Róbert irányításával – vihette haza a kontinensviadal tróféáját, a nyílt Európa-bajnokság győztese pedig az amerikai Keith Whittemore lett.

Nyolc országból 48 csapat és 250 versenyző vitorlázott a világ legnépszerűbb tőkesúlyos One Design hajóosztályának, a J24-es típusnak az Európa-bajnokságán Balatonfüreden, a BYC-ben. Az utolsó versenynapon a Balaton továbbra is a szeszélyesen kis szeles arcát mutatta, de ennek ellenére két futamot tudott rendezni a magyar versenyvezető, Fluck Benedek irányította rendezőgárda.

Az Európa-bajnok csapat az FGF Sailing Team lett Bakóczy Róbert kormányzásával, aki a verseny után elmondta: „Számunkra a J24-es Eb óriási kaland volt, mi alapvetően másik osztályban vitorlázunk, ezért úgy vágtunk bele, hogy viszonylag tehermentesen tudunk versenyezni, ami a végén nagyon jól sült el. Úszunk a boldogságban, és alig hiszünk el, hogy ez valóban sikerült. Mi jobban szeretjük a nagy szelet, fizikálisan talán jobban is bírjuk, mint az átlag, végül gyenge szél lett, és örülünk, hogy ebben is maximálisan helytálltunk.”

Az Eb ezüstérmes egysége Litkey Farkas magyar–olasz

vegyes csapata, a Pelle Nera lett, míg a bronzérem Tomai Balázséknak jutott a Jenesssel. A nyílt Európa-bajnoki tróféát az amerikai Keith Whittemore nyerte meg a Furióval. Whittemore kiemelte: „Fantasztikus érzés volt versenyezni ezen a csodálatos tavon, ahol nincsenek motorcsónakok, ez valóban egy igazi kincs. Tíz remek futamot vitorlázunk, igazán kiváló volt a rendezés és fair rajtvonalak.”

A negyedik helyezett csapat a sokáig vezető Jukebox lett Rauschenberger Miklós vezényletével, akik hatalmas tapsot kaptak az eredményhirdetésekor, hiszen amelllett, hogy három futamgyőzelmet is szereztek, végig remekül vitorláztak. Az ötödik a német Süllberg lett

Stefan Karsunke kormányzásával, míg a hatodik helyezett csapat a görög Evniki, Athimos Nikolaidisszal a kormányznál.

Az első tizenben még további három magyar csapat is végzett, ami igazán fantasztikus teljesítmény. A hetedik a holland Team Jool (Dirk Olyslagers), a nyolcadik a JBond (Sarina Róbert), a kilencedik az Ironcat (Sallai Gábor), a tizedik pedig a Jinge (Scholtz Imre) lett.

A J24-es nemzetközi hagyományok szerint két különdíjat is adományozott az osztály: a legöregebb hajó díját a magyar Just a big dinghy kapta, Sabján Annamária kormányzásával. A hajót egy svájci halász használta korábban, aki levágott az árbócból hat centit, melyet az Eb előtt meg kellett toldani, hogy

megfeleljen az osztályszabályoknak, de a lánycsapat mindent megtett, hogy versenyképes állapotba hozza a hajót.

A verseny után a magyar J24-es osztályszövetség elnöke, Hercsel Erik azt nyilatkozta: „Nagyon örülök, hogy ilyen remek vitorlázókkal versenyezhetünk együtt, és az külön boldogság, hogy a magyar csapatok ilyen jól teljesítettek. Hosszú előkészítő és szervezőmunka előzte meg az Eb-t, köszönöm mindazoknak, akik segítettek, a sok önkéntesnek, a szponzoroknak, a BYC-nek, az MVSZ-nek. Azt gondolom, hogy büszkék lehetünk, mert a visszajelzések alapján mind a vízen, mind a parton nemzetközi színvonalú rendezvényt sikerült lebonyolítani.” **MVSZ**

Retro Halloween Party

Balatonfüred, Balaton Szabadidő és Konferencia Központ
2017. október 28. 20:00-23:00

Jelmezz verseny!
 A legjobb jelmezt
 nyereménnyel jutalmazzuk!

Fellépők:

DJ Dominique

Betty Love

UFO Update

TNT Track

Jegyek kaphatók a jegy.hu-n, az Interticket országos jegyirodai hálózatában, valamint a helyszínen. Jegyinfo: +36-30/353-4230

Az ajtó nyitva áll!

**MÚZEUMOK
ŐSZI FESZTIVÁLJA**

MÚZEUMOK ŐSZI FESZTIVÁLJA

BALATONFÜRED

2017. október 28.

szeptember 25.
→ november 12.
2017

Irodalmi találkozások a múzeumban
17:00-19:00 óra

Lyukasóra

A Lyukasóra Klub irodalmi beszélgetése
Gyermekek a magyar költészetben címmel.

Beszélgének:
**Lator László, Lackfi János,
Szabó T. Anna, Várady Szabolcs.**
Moderátor: **Tóbiás Krisztián**

A Lyukasórára váltott jeggyel részt vehetnek a Gyermek a magyar képzőművészetben kiállításban 19:00-kor induló kuratori látogatáson.

A programban való részvételhez a létszámlímit miatt **előzetes regisztráció szükséges:**
kovacs.alex@furedkult.hu, +36 301 305-1606

Belépő: 1500 Ft

Kedvezmények a Múzeumok Őszi Fesztiválja Időszakában:
Pedagógusoknak ajánljuk szeptember 30-án tartottnak ingyenes megtekintésre a Vaszary Galériában és a Jókai Műr Éremlékházban.
A kedvezmény igazolvány bemutatásával vehető igénybe.
Dátumban ajánljuk október 7-én tartottnak ingyenes megtekintésre a Vaszary Galériában és a Jókai Műr Éremlékházban.
A kedvezmény igazolvány bemutatásával vehető igénybe.
A Vaszary Galéria tartattnak látogatói október 14-én és 21-én 20% kedvezménnyel vehetőnek a Vaszary Szep-János kértym. Művelődési és sportközpontban november 4-én. Az október 1-jén váltott Láb szimulátor használatára jók ismét felmutatásúlag ingyenesen látogatható a Vaszary Galéria kiállítását.
A 2017. október 28-ai programok 16:30-ig köztérrel látogathatók. A karszalag a Vaszary Galériában és a Jókai Műr Éremlékházban ingyenes, a karszalag ára egyenként 1500 Ft. A Lyukasóra program megtekintéséhez külön szimbólum jegy szükséges, amelynek ára 1500 Ft. A részvétel díjtalan.

Az ajtó nyitva áll!

**MÚZEUMOK
ŐSZI FESZTIVÁLJA**

MÚZEUMOK ŐSZI FESZTIVÁLJA

BALATONFÜRED

Arácsi Népház

szeptember 25.
→ november 12.
2017

2017. október 30. 14:00-17:00 óra és
2017. november 4. 10:00-13:00 óra

Az őszi szünet bütyköldéje

A gyerekek, diákok töklámpás faragással készíthetnek fel az ünnepekre. Valamint őszi díszek készítésével tehetik próbára ügyességüket, kreativitásukat.

2017. október 31.

Az őszi szünet túrája a Köröshegyi völgyhídhöz

Közös őszi túrázásra hívjuk a diákokat, amelynek végcélja a Köröshegyi völgyhíd.

További információ:
Törőné H. Ilona: +36-30/378-1231

A részvétel díjtalan

Kedvezmények a Múzeumok Őszi Fesztiválja Időszakában:
Pedagógusoknak ajánljuk szeptember 30-án tartottnak ingyenes megtekintésre a Vaszary Galériában és a Jókai Műr Éremlékházban.
A kedvezmény igazolvány bemutatásával vehető igénybe.
Dátumban ajánljuk október 7-én tartottnak ingyenes megtekintésre a Vaszary Galériában és a Jókai Műr Éremlékházban.
A kedvezmény igazolvány bemutatásával vehető igénybe.
A Vaszary Galéria tartattnak látogatói október 14-én és 21-én 20% kedvezménnyel vehetőnek a Vaszary Szep-János kértym. Művelődési és sportközpontban november 4-én. Az október 1-jén váltott Láb szimulátor használatára jók ismét felmutatásúlag ingyenesen látogatható a Vaszary Galéria kiállítását.
A 2017. október 28-ai programok 16:30-ig köztérrel látogathatók. A karszalag a Vaszary Galériában és a Jókai Műr Éremlékházban ingyenes, a karszalag ára egyenként 1500 Ft. A Lyukasóra program megtekintéséhez külön szimbólum jegy szükséges, amelynek ára 1500 Ft. A részvétel díjtalan.

Az ajtó nyitva áll!

**MÚZEUMOK
ŐSZI FESZTIVÁLJA**

MÚZEUMOK ŐSZI FESZTIVÁLJA

BALATONFÜRED

2017. november 3.

szeptember 25.
→ november 12.
2017

„Vásár nélkül is elkel a portéka”

Fejér, Veszprém,
Komárom-Esztergom megye
kéműveseinek vándorkiállítása
Helyszín: Balatonfüred, Kisfaludy Galéria

Megnyitó:
2017. november 3. péntek 17:00 óra

2017. november 3. 14:00-16:30 óra
Mesterek és alkotók

Népi mesterségek bemutatója
A Vásár nélkül is elkel a portéka című népművészeti kiállítás megnyitójára előtti népművészeti mesterek várják látogatóinkat a Kisfaludy Galériában. A bemutatón gyerekek és felnőttek egyaránt kipróbálhatják a mesterségek alapfogásait.
A részvétel díjtalan.

2017. november 7. 10:00-15:00 óra
Szakmai programok

MintaKINCStár szakmai nap
(Helyszín: Kisfaludy Galéria)
A Hagyományok Háza MintaKINCStár szakmai napot tart pedagógusoknak és köznevelési szakembereknek.
Szakmai napunkon az érdeklődők megismerkedhetnek a játékgyűjtemény előző megjelentével és a készülővel is megismerkedhetnek. A gyakorlati foglalkozásokon pedig kipróbálhatják az egyes játéktípusokat. Újranyitást.
A részvétel díjtalan. Regisztráció: kovacs.alex@furedkult.hu

Kedvezmények a Múzeumok Őszi Fesztiválja Időszakában:
Pedagógusoknak ajánljuk szeptember 30-án tartottnak ingyenes megtekintésre a Vaszary Galériában és a Jókai Műr Éremlékházban.
A kedvezmény igazolvány bemutatásával vehető igénybe.
Dátumban ajánljuk október 7-én tartottnak ingyenes megtekintésre a Vaszary Galériában és a Jókai Műr Éremlékházban.
A kedvezmény igazolvány bemutatásával vehető igénybe.
A Vaszary Galéria tartattnak látogatói október 14-én és 21-én 20% kedvezménnyel vehetőnek a Vaszary Szep-János kértym. Művelődési és sportközpontban november 4-én. Az október 1-jén váltott Láb szimulátor használatára jók ismét felmutatásúlag ingyenesen látogatható a Vaszary Galéria kiállítását.
A 2017. október 28-ai programok 16:30-ig köztérrel látogathatók. A karszalag a Vaszary Galériában és a Jókai Műr Éremlékházban ingyenes, a karszalag ára egyenként 1500 Ft. A Lyukasóra program megtekintéséhez külön szimbólum jegy szükséges, amelynek ára 1500 Ft. A részvétel díjtalan.

ELADÓ LAKÁSOK

AZ ADMIRÁL HÁZAK LAKÓPARKBAN

06-20/467- 6364
WWW.ADMIRALHAZAK.HU

06-30/9863- 747
EXGROUP@EXGROUP.HU

ÉPÍTŐ:
ADMIRAL CENTER KFT.
8000 SZÉKESFEHÉRVÁR, VÖRÖSMARY TÉR 1.

FŐVÁLLALKOZÓ, KIVITELEZŐ:
EXGROUP KFT.
8000 SZÉKESFEHÉRVÁR, FISKALUS U. 50.

KIVITELEZÉS TÁRSUL:
ADMIRAL HÁZAK – 2 X 8 LAKÁS ÉS 3 X 8 LAKÁS
KEZDÉS: 2016. SZEPTEMBER – VÁRÁTO BEFEJEZÉS: 2017. NOVEMBER 30.

ÉPÍTÉSI ENGEDÉLY
ÉPÍTÉSI ENGEDÉLY SZÁMA: 2016/00022679
IRÁNYMUTATÓ: 49-00037942/2016.

TERVEZŐ:
SINGER ÉPÍTÉSI IRODA KFT.
SINGER ÁDÁM – E 07-6296

FELELŐS MŰSZAKI VEZETŐ:
KEZHA HILDA – ME-E/MEK 07-20272

Az Admirál Házak Balatonfüred azon városrészén helyezkednek el, mely minden igényt kielégít akár lakhatási, akár üdülési, esetlegesen üzleti hasznosítás céljából történik a vásárlás. Az egyik legoptimálisabb adottságokkal, kellően közel a központi forgathoz, de kellően távol ahhoz, hogy a mindennapi élet, a zaj, illetve a nyári látogatók, turisták tömege ne zavarja az ott élőket.